

Skredd
man
(P)
1957

BETÄNKANDE

MED FÖRSLAG TILL

PRÖVNINGSORDNINGAR

FÖR SKYDDS-, SPÅR-, RAPPORT-
OCH SJUKVÅRDSHUNDAR

Pris 2 kr.

BETÄNKANDE

MED FÖRSLAG TILL

PRÖVNINGSORDNINGAR

FÖR SKYDDSS-, SPÅR-, RAPPORT-
OCH SJUKVÅRDSHUNDAR

STOCKHOLM 1937

R. W. STATLANDERS BOKTRYCKERI

Kungliga biblioteket

0 0000 000135532

FÖRORD.

Denna skrift är ett betänkande avgivet av en inom Föreningen Svenska Skydds- och Sjukvårdshunden tillsatt kommitté, som vid arbetets avslutande bestod av Assistent Bertil Schröder, ordförande, Ingenjör Birger Dahlin, Köpman Axel Hellgren och Jur. Stud. Sven Hydén. Utgivandet i tryck har bland annat skett, därför att vissa av de i skriften förekommande teoretiska resonemangen ej hittills förelegat i samlad form på svenskt språk och det av denna anledning kan vara av intresse för djurvänner att i kortfattad form ha en översiktlig framställning. Detta gäller särskilt kapitel två. Även den synpunkten, att den fördjupade teoretiska insikten tvingar till ett avvikande från de vanligaste handböckernas utbildningssystem på vissa områden av dressyren, har gjort en vidare spridning önskvärd. I första hand är skriften givetvis avsedd för domare och tävlande på skyddshundsgebietets område.

Betänkandet har tillkommit efter föredragning av Jur. Stud. Hydén. De centrala partierna i kapitel tre och fyra bygga direkt på diskussioner, som förts inom kommittén.

Bland dem som ställt sin sakkunskap till förfogande och verksamt bidragit till det nådda resultatet märkas de utländska kynologerna Kriminalinspektör Grosse, Hamburg, Doctores Menzel, Linz-Donau, Major Konrad Most, Berlin, Kriminalkommisarie G. Regner, München och Direktör Rotschuld, Kapstaden, samt de tre medlemmar av kommittén, som av olika anledningar i förtid nödgades lämna denna, Kapten Carl Gyllenhammar, Kriminalkonstapel Einar Stohm och direktör Sven Rosengren, den sistnämnde tidvis kommitténs ordförande.

Stockholm i oktober 1936.

FÖRENINGEN SVENSKA SKYDDS- OCH
SJUKVÅRDSHUNDEN.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	sid.
Förord	7
Kap. 1. Behovet av nya prövningsordningar	7
I. Karaktäristik av nu gällande prövningsordningar	7
II. Nyare dressyrpsykologiska rön	10
Kap. 2. Allmänna principer för en ny prövningsordning	13
I. Orientering över brukshundsanlagen och deras värde inom olika dressyrgrenar	13
II. Sambandet mellan bruksprov och hundavel i allmänhet	16
III. Proven skola bygga på och dressyren skall utveckla brukshundsanlagen	17
IV. Stegning och differentiering	18
V. Stark kontroll från förarens sida	19
VI. De olika grupperna	20
Kap. 3. Speciella principer för nya prövningsordningar	22
I. Regler för godkännande, uppflyttning och erhållande av championatcertifikat	22
II. Bedömningen	24
Kap. 4. Förslag till prövningsordning för skyddshundar	29
I. Allmänna bestämmelser	29
II. Prov på näsarbete	30
III. Lydnadsprov	34
IV. Prov på lokalsinne och karaktär	42
V. Skyddstjänst	48
VI. Vattenarbete	60
Prövningsordningstexten	61

BETÄNKANDE

till prövningsordningar för skydds-, spår-,
rapport- och sjukvårdshundar.

Kap. 1.

Behovet av nya prövningsordningar.

I. *Karaktäristik av nu gällande prövningsordningar.*

A. En svårighet vid karaktäriserandet av nu gällande prövningsordningar träder omedelbart i dagen redan vid ett studium av själva prövningsordningstexterna. Icke en rad är offrad i syfte att precisera meningen med de olika momenten och ej ens, där logiken i handlingssättet fordrat en förklaring över händelseförloppen, har någon sådan stätt att få. Prisdomarberättelserna ha ej heller givit nämnvärdare kompletteringar och i den mån diskussioner där ha förts, ha ofta divergerande meningar kommit till synes. Trots att karaktäristiken måste bliva subjektivt färgad, kan dock följande anses ge en ungefärlig bild av nu gällande systems grundprinciper.

I första hand faller i ögonen att våra prövningsordningar äro uppställda för att tillfredsställa långt gående krav på *sportsprinciper* vid bruksprov. Hela bedömningssystemet går ut på att utpeka den ur prestationssynpunkt främsta hunden, varvid ingen hänsyn tages till hundens ålder eller förarens skicklighet. Som exempel kan tagas proven på näsarbete. Vid spårningen kräves redan i nybörjarklass ett precisionsarbete och ett aldrig så gott spårarbete eller visad spårformåga, som ej leder till önskat resultat — apportens finnande, apportens avlämnande, markering av spårläggaren — kan ej med undantag för specialfall leda till betygsättning av positiv art. Vid sakstövning fäster man sig vid den tillfälligheten, om hunden inom en viss kort tidrymd hinner hitta ett eller två föremål, medan hundens iver och förmåga endast tjänar till betygsdifferentiering inom trånga gränser.

I andra hand har man vid fixeringen av momenten och deras

betygsättning gått ut ifrån *nyttoprincipen*. Med undantag för momenten linförighet och fritt följ, vilka med rätta ansetts böra vara inlärdas innan hunden uppvisas vid ett prov, ha de ur praktisk synpunkt viktigaste momenten erhållit de högsta poängkoefficienterna. Här erbjuder förhållandet mellan spårning och sakstövning i nu gällande skyddshundsprövningsordning ett utmärkt exempel. Sakstövningen såsom varande det ur nyttighetssynpunkt viktigare har erhållit den högsta koefficienten, trots att, som nedan skall visas, spårningen ur alla synpunkter utom ur nyttosynpunkten ej blott är viktigare utan även svårare. Även samma prövningsordnings mycket hårda krav i momentet skottfasthet, där för godkännande som skyddshund bett ovillkorligen fordras, bevisar, att nyttosynpunkter och ej avelssynpunkter eller ens i Nybörjarklass karaktärs-egenskaperna ha någon nämnvärd betydelse. Ännu mera slående framträder systemet i nu gällande rapporthundsprövningsordning, där tiden för rapportsträckans tillryggaliggande ensam är utslagsgivande.

Vidare utmärkas nu gällande prövningsordningar för föga eller ingen stegring i fordringarna i de olika klasserna. Undantag utgör det prov, vars godkända genomgående i vissa fall berättigar till utställningsehampionat, men, då detta prov ej är grundläggande och obligatoriskt kan det här lämnas ur räkningen. För övrigt är systemet så ordnat, att i skyddshundsprövningsordningen det s. k. skyddsarbetet är lika i alla klasser och appellproven lika i Nybörjarklass och Öppen klass. Rapporthundarnas karaktärsprov äro lika i alla klasser och rapportföringsmomenten lika i Nybörjarklass och Öppen klass. För spårhundar äro proven de samma i alla klasser, men där tävla hundarna ej i första hand för att nå placering i konkurrens med andra utan för att nå ett visst betyg, varför felet ej är av stor betydelse.

Vad speciellt skyddshundsprövningsordningen beträffar så utmärkes den av ett konstlat arbete mot person i figurantkostym, som ofta leder till att fullt dresserade och vid prov högt premierade hundar ej kunna utföra ett tillfredsställande arbete mot person i vanliga kläder. Det har f. ö. ofta visat sig, att hundarna angripa den, då den ligger på marken. Ett sådant system är givetvis alldeles felaktigt, och kommittén har som en av sina främsta tekniska uppgifter ansett det nödvändigt att i grund omändra detta system på så sätt, att först på ett relativt sent stadium figurantdräkt införas och då endast i ytterst begränsad omfattning.

B. De nu gällande prövningsordningarna kunna också skarpt kritiseras ur samhälleliga synpunkter, då provens nuvarande gestaltning tvingar oss att genomföra moment, som delvis kunna enligt svensk lagstiftning anses förbjudna och i ett par fall kriminaliserade. Speciellt drabbar denna anmärkning spårhundsprovet, enligt vilket hundarna redan första gången de tävla, och då man med skäl kan ifrågasätta, om de verkligen äro genomarbetade, skola utföra ett spårarbete, som tvingar dem nästan en kilometer från föraren. Enligt jaktlagen och jaktstadgan få hundar under mer än fem av årets månader ej löpa lösa i mark, där villebråd finnas. Är hunden på sådant avstånd från sin förare, att denne har förlorat herravälde över honom måste han anses löpa lös i lagens mening. Detta inträffar senast, om hunden upphör att utföra sitt arbete på ett så stort avstånd från föraren, att denne ej kan kontrollera honom och med signal omedelbart inkalla honom. På denna punkt äro juristerna oeniga, och några, t. ex. justitierådet von Seth, göra gällande att redan den löskopplade hunden som sådan måste betraktas såsom löpande lös i lagens mening. Vidare har spårprovets praktiska utförande i flera hänseenden lett till ett kränkande av andras intressen att hava odlad mark ifred. Vid flerfaldiga tillfällen har anordnaren och spårläggaren riskerat åtal för tagande av obehörig väg över annans ägor (strafflagens kap. 24 § 11).

En annan anmärkning i detta sammanhang gäller det tydliga överskridandet av nödvärnsrättens gränser, som vissa moment i det nuvarande manarbetet nödsakat. Momentet »försvar utan signal» undgår kanske kritiken, då man ju därvid kan anses vara överfallen med våld, som innebär trängande fara, men så mycket mer berättigad är anmärkningen i vad den avser »fasttagande av flyende», varvid endast i vissa sällsynta specialfall så svårt våld, som här kommer till användning, får begagnas. Detta moment kan dock ur andra synpunkter motive-ras, om det utföres på ett förnuftigt sätt. Jämför vad nedan sägs om det s. k. Henze's modprov.

Ur samhällelig synpunkt förtjänar även påpekas, att hunden enligt nu gällande system i hög grad tillåtes arbeta på egen hand. Alldeles speciellt gäller detta spårproven och bevakning av figurant samt skottfasthet i skyddshundsprövningsordning. Att ett sådant system ej är tillrädligt, har ovan visats, och kommittén vill därför i den mån så är möjligt inskränka hundens arbete utan kommando och på allt för stort avstånd från föraren.

C. Som huvudanmärkning mot nu gällande system kan med säkerhet anföras, att det möjliggör för hundar med ur avelssynpunkt menliga hos individen själv konstaterbara anlag att nå vackra resultat. Bästa exemplet utgör även här den ålderdomliga spårprovningsordningen, där skyddsdriften praktiskt taget kan saknas utan direkt men för hundens framgång. Såsom i nästa kap. skall närmare utvecklas, spelar det för spårhunden som sådan föga roll, om han besitter normal skyddsdrift eller ej, men då vid brukshundsavel de olika proven i stor utsträckning av praktiska skäl jämföras, måste man givetvis fordra, att en brukshund, av vad slag han vara månne, i viss utsträckning besitter alla de karaktärsegenskaper, som för rasen ifråga äro utmärkande och önskvärda.

Ett ledande motiv för kommittén har därför varit, att vid uppställande av ett nytt system alla de önskvärda egenskaper, som ifrågavarande brukshundsraser erfarenhetsmässigt besitta till sin existens och i viss utsträckning till sin grad konstateras och prövas. Det av kommittén såsom grundläggande föreslagna s.k. anlagsprovet innehåller enligt kommitténs uppfattning de moment, som äro behöfliga för att konstatera förhandenvaron av de viktigaste och för fortsatt utbildning önskvärda samt ur avelssynpunkt nödvändiga egenskaperna hos det prövade djuret.

II. Nyare dressyrpsykologiska rön.

På det dressyrtekniska området har efterkrigstidens forskning i Tyskland och Österrike burit rika frukter. Såsom nedan i kap. 2 avd. I antydes har det lyckats doctores Menzel, Linz-Donau, att i viss mån analysera hundens psyke och sätt att reagera i olika situationer. Här skall endast givas några praktiska antydningar. På den tid, då man i Sverige skrev vår nu gällande provningsordning för spårhundar och även då skyddshundsprovningsordningen kom till, trodde man ganska allmänt att det var möjligt att få en hund spårren. En mängd utförda experiment ha nu visat, att det knappast ligger inom möjligheternas gränser, att få en hund så säker, att hans påvisande av vittringsöverensstämmelser kan gälla som bevismedel i en kriminalprocess. Det är sålunda klarlagt, att spårvittringen delvis är sammansatt av faktorer, som ej ha med spårläggarens person att göra. Så t. ex. influerar terrängens beskaffenhet och väderleken i hög grad. Polizeimajor K. Most, Berlin, har sålunda bevisat, att under vissa omständigheter andra faktorer än människokroppens vittring, t. ex. den,

som erhålles av en teknisk apparat, som rör sig på konstgjorda fötter av ungefär samma storlek som spårläggarens, kunna så influera på hunden, att han följer detta konstgjorda spår, trots att det begynner först sedan hunden följt spårläggarens eget en viss sträcka och denne vänt tillbaka. Därmed kan anses bevisat, att vårt nu praktiserade kvalificerade moment i spårhundsprövningsordningen, ställande av spårläggare, som befinner sig i en grupp av personer, är så ordnat att det saknar varje värde. Om hunden där lyckas, kan det ofta bero på slumpvisa yttre omständigheter ej på s. k. spårrenhet.

Vidare kan med säkerhet påstås, att det är felaktigt att vid dressyr samtidigt öva både spårning och uppletande av föremål. Innan över huvud taget uppletande av på visst område tappade föremål börjar övas, bör hunden vara relativt säker i spårarbete. I annat fall erhålles ej, vilket klart bevisas vid svåra prov, något egentligt spårarbete, förrän hunden lärt sig klart skilja på dessa övningar, vilket ofta tar år i anspråk.

Var särskilt spårarbetet beträffar, är det här lämpligt att påpeka följande förhållande, som har sin huvudsakliga betydelse för utformningen av provningsordningen för spårhundar och rapporthundar, men även här är betydande för skyddshundens spårarbete. Ovan påpekades, att spåret sammansättes av en mängd faktorer, som ej ha med spårläggaren att göra. Om vi kalla spårläggarens egenlukt för E., vegetationens speciallukt för P. (plantlukt), jordens lukt för J. och spårläggarens fotbeklädnad för I. samt spårets sammanlagda lukt för S., kunna vi uppställa följande likhet:

$$S. = k \cdot x (E. + P. + J. + I.)$$

I denna likhet är det endast i specialfall säkert, att E. är dominerande. Jämför vad ovan sagts om konstgjorda spår, där E. helt saknas. Man får därför ej döma en hund, som apporterar ett felaktigt föremål alltför hårt, då ju detta föremål utom sin egen vittring endast utmärkes av faktorn E. Speciellt gäller detta, då enligt undersökningar av professor Löhrer*) redan efter kort tid vittgående förstörelseprocesser inträffa i vittringsstoffet, som göra att de olika faktorerna isolerade för sig i smärre mängder ej hos hunden når över medvetandets tröskel (unterschwellig). Den närmare utvecklingen av detta hör till specialutredningar angående spårhundarnas prestationsförmåga.

En aman knäckfråga, som mött kommittén, har varit spörsmålet om hundens intellektuella kvalifikationer, hans s. k. tankeförmåga. Kommitténs sammansättning har ej tillåtit några specialundersökningar, och kommittén anser sig endast kunna angiva några huvudsynpunkter. Under en följd av år ha djurspsykologer ansett sig böra utgå från att hunden ej kan tänka. Ännu så sent som 1934 fasthölls denna ståndpunkt i

*) Archiv für die gesanten Physiologie 1926, sid. 84—94.

Sverige i en av Svenska Draghundklubben utgiven broschyr. Ett sådant betraktelsesätt torde numera vara övergivet. Speciellt gjordes motsatsen indirekt gällande vid den tredje kynologiska världskongressen i Frankfurt am Main 1935, då av en där församlad expertis nedärvning av andliga egenskaper hos hunden diskuterades. I en avhandling av Friedrich Hempelmann* påpekas, att studiet av djurpsykologi måste ingå i studiet av den primitiva människans och barnets själsliv, och vidare att man i djurpsykologien ständigt hänvisas till jämförelse med människans inre liv. Då Hempelmann ej gärna vill fränkänna barnet och den primitiva människan tankeförmåga, torde han ha medgivit en viss sådan förmåga även åt djuren eller åtminstone åt vissa högre stående djur. Menzel ställer problemet på följande sätt: tänker hunden på mänskligt sätt eller ej? De komma till det resultatet, att hundar ha förmåga att bilda sig ett begrepp och göra en abstraktion och i detta fall tänka på mänskligt sätt**. För övrigt tänka de på sitt speciella sätt. Most lämnar i sin »Leitfaden» 1923 frågan öppen. Meningarna äro alltså till synes stridiga, men det riktiga torde vara, att tillräkna hunden en viss förmåga att tänka. För övrigt hänvisas till professor Jaederholms artikel »Djurpsykologi i Svensk Uppslagsbok.

*) F. Hempelmann: Tierpsychologie vom Standpunkt des Biologen, Leipzig 1926.

**) Se närmare Menzel: Die Verwertung der Riechfähigkeit des Hundes im Dienste der Menschheit, 1930, sid. 7—15.

Kap. 2.

Allmänna principer för en ny provningsordning.

I. Orientering över brukshundsanlagen och deras värde inom olika dressyrgrenar.

Den moderna djurpsykologiska forskningen har klarlagt vissa anlag, som hundar i allmänhet besitta, och vilka äro av största värde för dressyren och resultatet av på hunden nedlagt arbete. Dessa anlag förekomma i mycket olika utsträckning hos olika individer, och det är därför av största vikt att fixera, vilka anlag det speciella djuret besitter, då därigenom gränserna för dess prestationsförmåga och avelsvärde bestämmas. Av denna anledning bör det första prov, hunden underkastas, vara lika för alla hundar av berörda raser oberoende av den specialdressyr, de sedan äro ämnade för. Detta första prov måste därför få karaktären av ett anlagsprov, där samtliga viktiga, hos individen själv konstaterbara anlag böra prövas. Följande framställning av anlagen är till största delen byggd på Menzel, Wesenserprobung, och diverse uppsatser av K. Most samt förhandlingar vid tredje kynologiska världskongressen 1935. Definitionerna efter Menzel. På vissa ställen i det följande användes ordet egenskap såsom synonymt med ordet anlag, trots att därigenom en gängse terminologi åsidosattes men förfarandet kan försvaras med att vad som här intresserar oss äro de konstaterbara anlagen, och i och med att anlgets existens och verkan hos en individ är bevisad, torde termen egenskap kunna användas.

Hunden torde utan tvekan kunna hänföras till hjorddjuren. Hos den tama hunden bör man därför kunna räkna med en ganska hög grad av *hjorddrift*, och i själva verket kan endast med ett sådant antagande förklaras, varför hunden med uppoffrande av eget liv eller åtminstone egen fördel i vissa fall skyddar sin herre eller överbringa en rapport. Alldeles särskilt tar man denna *hjorddrift* i anspråk vid utbildning av rapporthundar.

Drifter och egenskaper av olika slag äro: däckkraft, skyddsdrift, kampdrift, skärpa, spårdrift, apportdrift, temperament,

hårdhet och förighet. En del av nu uppräknade faktorer äro mycket komplicerade och olika arter av dem stå ofta i motsättning till varandra. Helhetsintrycket av hunden erhåller man först, om proven anordnas så, att de speciella faktorerna kunna prövas relativt isolerade. Men undantag för »dådkraft» och »förighet» kunna och i vissa fall böra en eller flera faktorer vara svagt utvecklade eller saknas.

Dådkraft (sehneid) är den väsensegenskap till följd av vilken ett levande väsen utan yttre tvång håller stånd mot verkliga eller förmenta faror eller såvitt det är möjligt, söker att med handling möta dem. En hund, som ej uppfyller de i definitionen uppställda kraven bör med undantag för specialfall helt uteslutas såväl från avel som från prov.

Skyddsdrift är den nedärvda beredskapen att i faror bistå människokamraten, alltså icke blott att vid angrepp mot den egna kroppsliga integriteten utan även vid angrepp mot den mänskliga »hjordföraren» svara med kamp. Denna egenskap är nödvändig för skyddshunden, men den behöver hos honom ofta väckas till liv. Däremot är det fördelaktigt, om den endast i mindre grad förefinnes hos spårhunden och hos rapport- och sjukvårdshundar bör den om möjligt så gott som saknas. Det är således ej obetingat riktigt att slå ut en hund, som ej vill försvara blott han ej är rädd. Dådkraften kan ju enligt definitionen förefinnas i alla fall.

Kampdrift är den nedärvda glädjen över kampen i och för sig, över kåkarnas och musklernas användning. I månget avseende överensstämmer den med leklusten. Denna drift är önskvärd hos skyddshundar. Konstaterandet av dess existens är så svårt, att det nödvändiggör arbete mot man i figurantdräkt. Endast lämplighetsskäl hindrar från att redan i ett anlagsprov pröva hunden mot dylik figurant.

Skärpa är den genom drift förefintliga eller genom uppfost- ran bibringade beredskapen att reagera fientligt vid oförmodad retning. En mindre skärpa är av värde för skyddshundar men olämplig för rapporthundar och sjukvårdshundar. En dådkraftig hund utan skärpa kan om skyddsdrift och kampdrift förefinnas bli en god skyddshund.

Spårdrift är den nedärvda glädjen och förmågan att följa en viss vittring eller vittringskombination. Denna egenskap är givetvis a och o för spårhundar, men är nödvändig även för rapporthundar och skyddshundar. Endast hos sjukvårdshunden kan det vara fördelaktigt att spårdrift är föga utvecklad,

d. v. s. att retningströskeln på detta område är ovanligt hög. Det torde ej kunna tänkas, att spårdriften helt saknas.

Apportdrift är den nedärvda glädjen och förmågan att fatta och till föraren avlämna föremål av för hunden speciellt intresse. Denna drift måste förefinnas hos sjukvårdshundar och spårhundar och är av praktiska skäl nödvändig för skyddshundar, vilka i stor utsträckning äro all roundhundar. Den kan däremot fullkomligt saknas hos rapporthundar.

Temperament får här ej tagas i vanlig vetenskaplig bemärkelse utan så som uttrycket i allmänhet fattas, och avser då den lägre retningströskel, den andliga labiliteten skulle man kunna säga i motsats till svårigheten att fatta, således förmågan att raskt uppfatta och medelst handling besvara en miljöretning ävensom förmågan att raskt finna sig till rätta vid ändrade situationer. Dessutom önskas en glad och levnadsfrisk grundtendens hos den temperamentsfulla hunden. Temperamentet kan i vissa fall karaktärisera en hund som slö, i andra fall såsom överdrivet temperamentsfull. För brukshundar i allmänhet är ett temperament, som ligger emellan slöhet och överdriven temperamentsfullhet lämpligast. En slö hund kan, om dådkraft och skydds- samt kampdrift i tillräcklig grad förefinnas, bli en god skyddshund men någon verklig hjälte blir han aldrig. Å andra sidan kan en överdrivet temperamentsfull hund även om han dessutom är rädd, användas som vakthund, då ju en sådan i realiteten endast tjänstgör som alarmmaskin. Från brukshundsarbete i egentlig mening måste dock den rädda och allt för temperamentsfulla hunden utmönstras.

Hårdhet. Med olika grader av hårdhet betecknas minnets olika styrka, i synnerhet då det gäller olustbetonade affekter, d. v. s. man betecknar en hund, som låter olustbetonade intryck inverka mycket starkt på sig och troget bevarar dem i minnet, såsom »vek». Däremot anses en hund, som raskt glömmet sådana intryck såsom »hård». Alltså: en hård hund, som överlever en stöt av en spårvagn, går ej senare förskräckt ur vägen för andra dylika, utan blir endast litet försiktigare. En vek hund skyggar i samma situation för varje större fordon. Goda bruksdjur få varken vara hårda eller veka, men givetvis är vekhet det svårare felet. Beträffande rapporthundar och skyddshundar är det, trots därmed förknippade dressyrsvårigheter, ofta mycket fördelaktigt, om hunden är relativt hård.

Med *förighet* avses hundens villighet att gärna låta styra sig av sin förare och dressör och att bemöda sig att gissa och

uppfylla dennes önskan. Denna egenskap är nödvändig hos alla brukshundar och är av särskilt stor betydelse, om hunden samtidigt är hård, då dressyr medelst avsiktligt framkallande olust- och smärtförmimmelser kan bli mycket krävande både för förare och hund.

II. Sambandet mellan bruksprov och hundavel i allmänhet.

Dressyren tjänar två ändamål. Dels vill man nå toppprestationer, vilka utgöra en belöning för dressören och kunna vara till nytta i allmän eller enskild tjänst, dels vill man underhålla och utveckla andliga och kroppsliga egenskaper. Ty utan dressyr och prov kunna hundar med goda hos individen själv konstaterbara anlag icke bli tillräckligt kända och använda i avel.

Det måste nämligen anses nödvändigt att pröva en hund i ett anlagsprov för att med visshet kunna konstatera de önskade anlagen. Man kan ej med visshet säga, att en hund, som lämnat goda brukshundar efter en god brukshundstik, själv har de önskade anlagen. Teoretiskt kan nämligen en hanhund, som endast har föga utvecklade anlag för vissa hundsegenskaper, med en tik, som samtidigt har utmärkta anlag och hög individualpotens, i första filialgenerationen lämna valpar, som äro trogna kopior av modern.

För att man skall kunna draga någorlunda säkra slutsatser om en hunds anlag och hans värde för brukshundsaveln, bör det grundläggande provet göras så lätt, att man kan förvänta, att unga hundar där ställa upp. En individs uppträdande beror nämligen av minst följande två faktorer: av det upplevda och förvärvade (faktor V) och av det nedärvda (faktor K). Bokstäverna äro allmänt antagna. Dessa två faktorer utgöra alltså bestämningsgrunderna för individens utveckling och allmänna egenskaper. Det är givet att $V = \text{miljö, dressyr etc.}$ ju längre tiden går växer, medan K är konstant och därför är lättast att bestämma, när djuret är helt ungt och faktorn V liten. Vill man vid ett prov söka bestämma djurets avelsvärde i avseende på hans inre egenskaper, måste man utgå från regeln, att avelsvärdet ifråga om andliga egenskaper är en funktion av djurets ålder och anlagens intensitet.

Man kan matematiskt uttrycka hundens helhetsuppträdande (faktor A) med den s. k. »Alverdes ekvation».

$$A = (K \times V).$$

Är K ej alltför stor i jämförelse med V kommer i det långa loppet miljön att sätta en avgörande prägel på hunden, varigenom det redan efter kortvarig dressyr är mycket svårt att fastställa K på ett tillfredsställande sätt och med värde för aveln. Det kan t. o. m. antagas, att i vissa fall vid speciell styrka hos V det vid ett prov är omöjligt att ens

bestämma K:s tendens och ännu mera omöjligt att bestämma K:s styrka. Detta är en alldeles speciell fara ur avelssynpunkt, då exempelvis en mycket ändamålsenligt behandlad hund kan så förändra sitt allmänna uppträdande, att han ger intryck av en ur karaktärssynpunkt förträfflig avelshund, fastän i själva verket faktor V varit utslagsgivande och hans avelsvärde därför är minst sagt problematiskt.

Vid anlagsprovns fixerande böra därför sådana moment utväljas, att hundar, som besitta de önskade anlagen, endast behöva underkastas ett minimum av utbildning för att med godkännande gå igenom provet, medan hundar, som sakna samma anlag, ej ens med aldrig så hård och långvarig dressyr skola kunna bestå provet. Detta ideal kan man med våra nuvarande kunskaper om hundens anlag och reaktionssätt ej uppnå, men man bör söka nå så långt som möjligt.

III. Proven skola bygga på och dressyren skall utveckla brukshundsanlagen.

En ledande princip vid momentens utformande har varit, att de åtminstone i början skola till huvudsaklig del grunda sig på brukshundsegenskaperna, och vid proven skola de hundar, som sannolikast äro mest värdefulla för aveln, men därför ej givet även för sportprestationer kunna utpekas. Därför bör i Anlagsprovet och Nybörjarklass mycket ringa krav ställas på precisionsarbete och endast moment, som bygga på hundens anlag medtagas. Härmed bryter man visserligen med hittills i Sverige åtminstone delvis tillämpade principer, men man vinner i gengäld ett närmande både till de utländska moderna prövningsordningarna och en större anslutning till de av Svenska Kennelklubben för dess arbete över huvud antagna grundlinjerna.

Av denna anledning har i prövningsordningsförslagen ej upptagits sådana moment som balansgång, stegklättring och längdhopp, trots att de utan tvivel ha ett visst praktiskt värde för tjänstehundar. Principen förklarar även, att apportering i början får ske med valfritt föremål, men senare med allt svårare och av ledaren anvisade saker. Vidare tvingar principen till ett avståndstagande från införande av tidsbegränsningar för provs utförande. Givetvis har det varit omöjligt att fullständigt genomföra denna princip utan såväl vid momentens utväljande som vid deras successiva försvarande har hänsyn måst tagas till den praktiska nyttan av hundens prestationer. Särskilt gäller detta de två högsta klasserna, där endast hundar med redan konstaterade goda egenskaper komma att delta. Där skall utrymme givas åt den sportsliga kraft-

mätningen mellan hundarna inbördes och mellan deras förares förmåga och kunnighet. I den högsta klassen skjuta sportsprincipen tillsammans med nyttoprincipen fram i förgrunden och ett närmande till tjänstehundsprestationer eftersträvas. Tyvärr måste denna eftergift göras, och det kan därför även med det föreslagna systemet hända, att ej den ur anlagssynpunkt bästa hunden vinner Segrarklassen utan en hund, som har acceptabla anlag och underkastats den sakkunnigaste och i-härdigaste utbildningen. Några större olägenheter i avelshänseende uppstår dock ej härav, då hunden ju dock blivit godkänd i anlagsprovet och i två högre prov.

IV. Stegring och differentiering.

Såsom förut nämnts har en av de ledande principerna vid det nya provningsordningsförslagets utformande varit att få till stånd en effektiv stegring i hundens prestationer i de olika klasserna. Successivt bör även en differentiering av proven genomföras, då det torde vara uteslutet, att en hund kan bliva framstående på flera från varandra skilda områden. För att undvika ödesdigra felöverskattningar av hundarnas specialbegåvningar, bör en övergång från en grupp till en annan ej vara helt omöjliggjord. Dock torde det vara omöjligt att med utsikt till nämnvärdare framgång onlägga en skydds-, rapport- eller sjukvårdshund till spårhund, då denne sistnämnde redan från början måste underkastas ett dyrbart, tidsödande och målmedvetet arbete för att få honom så nära spårrenhet, som med nu kända metoder är möjligt. I enlighet med det nu sagda har följande schema för provningsordningarna följts.

Första provet är huvudsakligen till för att konstatera karaktär och anlag och har därför gjorts lika i alla grupper. Ingen som helst hänsyn toges här till tävlingsintresse, och proven skola kunna utföras utan några särskilda övningsmaterial samt vid behov kunna anordnas för en enda hund. Stor hänsyn toges till förarens vana att utföra momenten, och i vissa moment får föraren visa hundens kunskaper, såsom han själv finner för gott.

Det andra provet genomför en begynnande differentiering och kallas därför Nybörjarklass. Specialiseringen är dock föga genomförd, huvudsakligen för att möjliggöra övergång till annan grupp, om försöket i den först valda skulle slå illa ut. I Nybörjarklass tävla hundarna med varandra, och förarnas valfrihet är här mycket inskränkt. I denna liksom i följande

klasser bör ledningen se till, att de yttre betingelserna ur svårighetssynpunkt äro ungefär likvärdiga för samtliga deltagare.

Det tredje provet Högre klass avser att motsvara den nu gällande Öppna klassen, vilken senare benämning har synts ganska oegentlig, då en öppen klass borde vara öppen för alla tävlande, men som bekant hittills varit begränsad för ett fåtal. I den Högre klassen inskjutas tävlingsmomenten än mera, samtidigt som proven få en mera praktisk utformning.

Segrarklassen är alltjämt den högsta klassen, dit endast de bästa hundarna kunna nå. Det har från flera håll framförts önskemål, att i denna klass vissa kvalificerade krav även skulle ställas på förarnas kompetens särskilt med hänsyn till sådana fall, då högt premierade hundar byta ägare, men för sådana metoder torde i vårt land tiden ej vara mogen. Proven i Segrarklass böra vara starkt specialiserade och kraven på praktisk nytta väsentligt höjda. Privathunden skall här närma sig tjänstehunden, och en i Segrarklass prisbelönad hund skall kunna användas i myndigheternas tjänst, om så påfordras. Detta gäller särskilt rapporthundar och sjukvårdshundar, vilkas utbildning givetvis bör skötas så, att de när som helst kunna användas i trängtjänst. En verkligt skieklig spårhund är under alla förhållanden ett utmärkt instrument i polismyndigheternas händer.

Anlagsprovet anses vara tillräckligt för erhållande av s. k. utställningsschampionat, om övriga fordringar äro uppfyllda. Likaså anses det tillräckligt för upptagandet i avelshundsregistret.

V. Stark kontroll från förarens sida.

I enlighet med de önskemål, som gjort sig gällande i utlandet och som även hos oss ej saknat förespråkare, har det befunnits lämpligt att i hög grad inskränka hundens möjlighet att arbeta på allt för stora avstånd från föraren. Särskilt har denna synpunkt beaktats vid spårprovets utformande, därigenom att s. k. frispår i skyddshundsprovningsordningen praktiskt taget borttagits och linspår resp. spårning med frisläpande lina införts. Endast i Segrarklass spårar hunden fritt men skall följas av föraren på ett förhållandevis kort avstånd. Samma provningsordningsprov på lokalsinne ger ej heller nämnvärdare frihet åt hunden. Däremot ligger det i sakens natur att rapporthundar måste arbeta utan förarens inflytande och under för hundens oväntade omständigheter.

Som ovan nämnts har den nu gällande provningsordningen

tvingat till medvetna smärre lagöverträdelser. Anledningarna till sådana ha i förslaget i största möjliga utsträckning borttagits i och med linspårets införande. Ej ens i Segrarklass kan hunden med en rimlig tolkning av Jaktstadgan anses såsom »löpande lös i mark, där villebråd finnes». Rapporthundarna komma självfallet att falla under Jaktstadgan § 15, om proven utföras under där omförmälda tid men med det ökade samarbetet mellan privatpersoner och militära myndigheter, som på senare tid ägt rum på detta område, torde det ej vara omöjligt att alternativt få rättighet att utföra prov och hålla övningar på militära övningsområden eller ock få till stånd ett generellt undantag från lagrummet för berörda hundar.

En annan viktig synpunkt för att undvika lagöverträdelser i händelse av verklighetsfall är införande av ökat bruk av kommandoord i skyddstjänsten. Hunden skall endast på kommando och med förarens hjälp angripa figuranten, utom i det fall att föraren överfallas, då avvärjandet skall ske utan kommando men med uppmuntran från föraren, så snart denna observerat faran.

VI. De olika grupperna.

Kommitténs uppdrag är att omarbета och överse samtliga gällande provningsordningar. Medan kommittén varit i verksamhet har dock en av Svenska Draghundklubben utarbetad provningsordning för draghundar blivit fastställd av Svenska Kennelklubben, varför denna gren har kunnat lämnas åsido. Kommitténs arbete avser alltså skyddshundar, spårhundar, rapporthundar och event. sjukvårdshundar. Beträffande rapporthundar har hela diskussionen måst ställas på framtiden, då systemet för dessa hundars arbete är helt omlagt. Numera kunna de närmast anses såsom ett visst slag av spårhundar, vilkas arbete är inställt på följandet av en viss vittring, åstadkommen av kemiska produkter. Dessa prov torde alltjämt stå på försökets stadium och äro, trots sparsamma skriftliga meddelanden och föreläsningar vid tredje kynologiska världskongressen, mycket svåra att skaffa sig kunskap om, då de omhänderhavas av tyska militära myndigheter och insvepas i en viss sekretess, särskilt vad de använda ämnena beträffar.

Intresset för utbildandet av spårhundar har hittills i Sverige visat sig relativt ringa, och de verkställda undersökningarna ha även givit vid handen att utbildningen av säkra spårhundar tar så mycket tid och kräver så stora ekonomiska offer, att något allmännare intresse ej heller i fortsättningen kan

påräknas. Kommitténs huvudintresse har därför koncentrerats på uppgörande av en modern provningsordning för skyddshundar. Även i fortsättningen torde nämligen privatpersoner föredraga att utbilda sina hundar för tävlan i denna grupp.

Inom skyddshundsgruppen har den synnerligen viktiga förändringen vidtagits, att arbetet mot person i figurantkostym delvis ersatts med arbete mot civilklädd person, varvid hunden givetvis är försedd med bitsäker munkorg. Härigenom har provet avsevärt tillgodosett praktiska livets krav och många olägenheter med det nu gällande systemet kan undvikas. Dock måste visst arbete mot figurant i skyddsdräkt utföras, då man ej kan konstatera verklig skyddsdrift och dådkraft, om ej hunden får tillfälle att bita.

Här måste en varning mot överdrivet användande av munkorg göras. Det är klart, att en hund, som skall kunna utföra arbetet med påsatt munkorg, måste vara van vid en sådan. Då munkorgs begagnande i allmänhet måste anses medföra ett visst obehag, åtminstone innan hunden blir van vid densamma, böra endast sådana förare, vilka ämna utbilda sina hundar till skyddshundar, vänja djuren vid munkorg. Det räcker oftast med att under några timmar låta hunden bära munkorgen för att den ej skall göra honom något omak. För övrigt bör observeras den inställning, allmänheten skulle få mot skyddshundar, om munkorgen kommer mera allmänt i bruk.

Kap. 3.

Speciella principer för nya prövningsordningar.*I. Regler för godkännande, uppflyttning och erhållande av championatcertifikat.**Nu gällande regler.*

Fordringarna för godkännande som skyddshund enligt nu gällande system äro synnerligen enkla. På grund av den fordrade poängsummans litenhet ha alla hundar, som klarat momentet skottfasthet och blivit godkända i antingen spårning eller sakstövning erhållit titeln skyddshund. Mången gång har därför hundar med olämplig karaktär blivit godkända, utan att domarna haft några medel att stoppa dem. Likaså är det alltför enkelt att bli uppflyttad i Segrarklass, varför praktiskt taget varje icke skottträdd hund, på vilken en viss dressyr nedlägges, kan få tävla i denna förnämliga klass. Följden av detta har blivit, att ett stort antal hundar, som erhållit utmärkelser på bruksprov och t. o. m. stundom i Segrarklass besitta sådana egenskaper, att deras användande i avel måste betecknas såsom olämpligt.

Skärpta krav vidvårdningen.

I prövningsordningsförslaget äro dessa regler i grund omändrade. Titeln godkänd brukshund, som liksom nu skall tilldelas hund, som godkänts i Nybörjarklass, skall utgöra en relativt säker garanti för att hunden verkligen besitter de önskade egenskaperna och är så genomarbetad, att en fortsatt utbildning ej möter några större hinder. Ett godkännande i Anlagsprovet skall vara bevis på att hunden har sådana egenskaper, som äro för ifrågavarande brukshundsraser karakteristiska och önskvärda, varför en sådan hund, vad brukshunds egenskaperna beträffar, utan fara kan användas i avel. Hundar, som nått Segrarklassen, skola ur alla synpunkter vara prima bruksdjur, om vilkas egenskaper och karaktär tvekan knappast kan råda.

För godkännande i Anlagsprovet, som berättigar till tävlan i Nybörjarklass samt jämte andra utmärkelser till utställningschampionat, fordras, att hundarna visat prov på spårdrift, förighet och apporterdrift samt godkänts i karaktärsprevet. Hunden behöver alltså ej godkännas i alla lydnadsproven och

spårprovet, men hans anlag skola ha konstaterats. Det räcker givetvis ej, att hunden ett ögonblick nosar i marken och följer spåret några meter utan han skall ha visat åtminstone något spårarbete och intresse för spårning. Vad apporterdriften beträffar kan den konstateras både vid spårningen och apporteringen och man bör fordra, att hunden vid åtminstone något tillfälle fattar föremålet och bär det. Förigheten framgår av lydnadsproven över huvud taget.

I de övriga klasserna fordras för godkännande jämnt hälften av den maximala poängsumman, d. v. s. hunden skall i medeltal ha blivit godkänd i samtliga moment. Detta är i realiteten en mycket stark försäkring i jämförelse med nuvarande prövningsordning, ty poängskillnaden mellan godkänd och underkänd är väsentligt ökad, medan poängskillnaden mellan godkänd och berömlig undergått en relativ sänkning. Härigenom kommer en effektiv gallring av hundarna att ske redan på ett tidigt stadium. För att garantera att hundarna verkligen besitta önskad skyddsdrift fordras för godkännande dessutom att en viss låg poängsumma uppnås i momenten under Skyddstjänst. Poängen är så avvägd, att det räcker, om hunden lyckas bli godkänd i det moment, där han skall försvara föraren mot ett oförmodat angrepp.

För uppflyttning till högre klass och Segrarklass fordras genomsnittsbetyget »Med beröm godkänd», vilket förutsätter, att hunden gör mycket få rena misslyckanden. Dessutom skall hunden ha genomsnittsbetyget »Godkänd» i momenten under Skyddstjänst, ty det är ju skyddshundar, som skola premieras. De här fordrade poängsiffrorna äro ej så höga som de i förstone synas, ty bedömningen skall ske på sådant sätt, att fordringarna på momentens utförande stegras i varje klass. För att nå högsta betyget i Nybörjarklass fordras alltså ej samma precision som i motsvarande moment i Segrarklass.

I likhet med vad fallet är på utställningar föreslår kommittén, att även vid bruksprov s. k. championatcertifikat införas. Särskilt vid de olika specialklubbarnas prov händer det, att endast en eller två hundar deltaga i Segrarklass och därigenom lätt vinna ett första pris. Dessa priser medräknas vid utdelandet av championat, och det kan därför anses rättvist, att kvalificerade krav uppställas. Om en hund i Segrarklass uppnår genomsnittsbetyget »Med beröm godkänd», kan man vara säker på, att han är verkligt förstklassig, varför endast sådana första pris, som vunnits med en poängsiffra motsva-

Championatcertifikat.

rande detta medelbetyg, böra få medräknas vid erhållandet av brukshundschampiontiteln.

Om en hund erhållit uppflyttning till viss klass, bör denna uppflyttning tillgodogöras inom rimlig tid, ty, om hunden ej vidareutbildas eller alltför lång tid förflyter mellan dressyrperioderna, gå hans färdigheter så småningom förlorade. Den tävlande har därför erhållit en tidrymd av något över två år på sig, under vilken han måste ha tävlat vid officiellt prov för att ej gå uppflyttningen förlustig. Om en hund uppflyttas från Nybörjarklass till Högre klass vid ett prov på våren 1937, måste den ha tävlat före 1939 års utgång. I annat fall får hunden vid förnyat prov åter tävla i Nybörjarklass. Dessa bestämmelser gälla givetvis ej Anlagsprovet, i vilket samma hund över huvud endast kan godkännas en gång.

II. Bedömningen.

I nu gällande provningsordningar bedömas hundens prestationer efter effektiviteten ur praktisk synpunkt. Redan i Nybörjarklass fästes avgörande avseende vid precision, medan däremot anlagen intet ha att betyda för betyget. Domarnas antal är tre och stor vikt fästes vid deras självständighet. Någon fastställd möjlighet för domarna att konferera finnes ej, och det anses knappast som fair play, om någon diskussion uppstår mellan domarna. Detta är givetvis en följd av de nu gällande rent sportsliga principerna men kan ej anses lämpligt för den föreslagna provningsordningens del. Betygsättningen sker efter fasta poängskalor, varvid siffran 0 = icke godkänd, 1 och 2 = godkänd, 3 och 4 = med beröm godkänd samt 5 och 6 = berömlig. Dessa betyg ha medfört, att en hund utan större nackdel kunnat ha ett flertal underbetyg, om han blott kunnat nå några topprestationer. Detta system har ej varit lämpligt, då det givit hundar, som varit föga genomarbetade i vissa moment, ett otillbörligt försteg framför dem, som utan att vara särskilt framstående lyckats klara samtliga moment, trots att de senare måste anses vara värdefullare både ur avels- och allmänsynpunkt. Beträffande koefficienterna har i nu gällande provningsordning hänsyn tagits dels till momentens betydelse ur praktisk synpunkt, dels till svårighetsgraden för deras inlärande. Undantag har dock gällt för vissa viktiga moment i appellen.

Principerna. Med de nya principer, som provningsordningsförslaget avser att införa, blir det nödvändigt att anlägga delvis andra synpunkter på hundens prestationer. I Anlagsprovet och även i

Nybörjarklass skola de visade anlagen i första hand vara utslagsgivande och diverse småfel i momentens utförande spela en underordnad roll. Däremot har det i Högre klass och särskilt i Segrarklass en avgörande betydelse, att effektiviteten och precisionen är fullständig. På så sätt blir särskilt Segrarklassen en sportklass, där även dressörens arbete kommer till sin fulla rätt, om blott hunden är relativt god. Det är givetvis omöjligt att närmare precisera, hur de olika fallen skola avdömas, utan i sista hand får allt överlämnas till domarens eget omdöme. Huvudsaken är blott, att den väsentliga skillnaden mellan bedömningen i de olika klasserna framstår såsom fullt tydlig. I följande kapitel äro diverse anvisningar givna, men nya fel och nya situationer uppdyka vid snart sagt varje prov, varför det vore meningslöst att söka mera utförligt samsätta sig med detaljbedömningen. Det är i stället att hoppas, att prisdomarberättelserna bli utförliga och att bedömningen i särskilt intressanta fall grundligt motiveras. På så sätt skapas så småningom en betydelsefull praxis, som kan vara aspiranter och yngre domare till ledning. Det råder ingen tvekan om att domarens uppgifter numera bli svårare än förr, men faran för misstag kompenseras dels av domarkollegiet dels av att även tävlingsledaren skall ha domarkompetens och följaktligen är väl skickad att på ett förstklassigt sätt svara för momentens riktiga utförande.

Beträffande domarnas antal och inbördes förhållanden har de senaste årens diskussion varit synnerligen livlig. Det har föreslagits att inskränka antalet godkända prisdomare till två och låta en tredje person, som ej behöver ha formell kompetens, biträda vid bedömningen. Vidare har man föreslagit att endast en domare skulle fungera, ty det visar sig, att domarna i allmänhet komma till samma resultat. En motivering för inskränkning av de godkända domarnas antal vid proven har varit, att svårigheten att anskaffa prisdomare är mycket stor. Denna synpunkt är visserligen med faktiska förhållandet överensstämmande, men den kan enklast avvisas med att det ligger i både ledningens och de tävlandes intresse, att domarnas kompetens är obestridlig. Bristen på prisdomare sammanhänger för övrigt otvivelaktigt med det stora antalet tävlingar i landets olika delar, vilka bruka avhållas under våren och hösten. Kommittén har ej heller funnit något annat anför skäl mot tredomarsystemet vara avgörande. Det relativt höga antalet domare finner kommittén i stället utgöra en garanti för bedömningens riktighet, ty det torde vara omöjligt för en enda

Den tekniska bedömningsapparaten.

domare att fullständigt kunna lägga märke till allt, som kan ha relevans för betygsättningen. Prövningsordningsförslaget är dessutom byggt på sådana principer, att bedömningen i vissa moment kan bli föremål för delade meningar, varför tredomarsystemet hädanefter har ännu mera fog för sig än förr.

Den största nyheten i prövningsordningsförslaget med avseende å bedömningen utgör inrättandet av domarkollegiet. Det inträffar ofta vid proven, att domarna, när de sammanräkna sina poängsiffror, finna, att hundarnas slutliga placering ej överensstämmer med det helhetsintryck, domarna under tävlingen erhållit av de deltagande djuren. Särskilt har under nu gällande system domarna måst godkänna resp. till Segrarklass uppflytta hundar, vilka erhållit en därför stadgad poängsumma och uppfyllt vissa andra stipulationer, trots att uppenbara brister i hundarnas karaktär kunnat under provet konstateras. Vidare kan det inträffa, och inträffar ofta, att en domares uppmärksamhet ej är koncentrerad på just det faktum, som i varje ögonblick bör vara avgörande för bedömningen. Det måste då ligga i allas intresse, att sådana misstag bli rättade, vilket enklast sker vid ett domarkollegium. Även under provets gång ha domarna full frihet att konferera med varandra, och denna rättighet bör givetvis utnyttjas.

Domarkollegiet får ej bli en tom formalitet, utan det åligger domarnas ordförande att så snart som möjligt efter provens avslutande kalla domarna till sammanträde. Vid detta sammanträde skall varje särskild hund diskuteras och placeringslistorna uppgöras. Fullmäktigen äger rätt att närvara och deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Beträffande funktionärernas inbördes kompetens hava inga större förändringar vidtagits. Fullmäktigens uppgift föreslås alltså vara att i första instans avgöra protester. Tävlingsledarens befogenheter framgå av följande kapitel.

*Bedömning
i inskränkt
mening.*

De förslag, som vid olika tillfällen framförts, att låta bedömningen helt och hållet ske efter fritt skön, ha knappast ansetts motiverade. I stället ha de synpunkter, som kunna anföras för bedömning efter fritt skön, tillgodosetts genom domarkollegiet. Ur rättvisesynpunkt och säkerhetssynpunkt har i stället poängberäkning efter visst system avsevärda fördelar, varför de gamla principerna i stort sett följts. Bedömningen sker alltså på det sätt att hundarnas prestationer betygsätts med vissa siffror, vilka multipliceras med vissa koefficienter såsom multiplar. Koefficienterna äro avvägda med hänsyn till momentens vikt och betydelse i enlighet med de syften, prövningsordnin-

gen tjänar att tillgodose. Sålunda ha de olika avdelningarna inom skyddshundsprövningsordningen fått en viss procentuell andel av koefficienternas sammanlagda summa. Så till exempel har Skyddstjänst i Nybörjarklass erhållit något över 25 %, i Högre klass $33\frac{1}{3}$ % och i Segrarklass nära 42 %. Härigenom har prövningsordningens skyddshundskaraktär alltmer tillgodosetts ju högre upp i klasserna hunden når. Beträffande Näsarbetet har spårningen erhållit avsevärt högre betydelse än uppletande av föremål, vilket står i god överensstämmelse med grundprincipen. I Lydnadsproven har särskilt apportering och fritt följ premierats i de lägre klasserna. Däremot skola rena lydnadsövningar vara inlärd, när hunden når Segrarklass, varför exempelvis betyget för fritt följ där har sänkts och vissa synnerligen elementära moment borttagits. Proven på lokalsinne och karaktär tillmätas största betydelsen i Nybörjarklass, medan däremot skottsäkerheten ej behöver erhålla alltför höga siffror i Segrarklass, dit ingen skotträdd hund kan nå. I Skyddstjänst har skyddsdrift och mod i hög grad premierats och särskilt i Segrarklass har sistnämnda egenskap fått en nära nog utslagsgivande betydelse. I Anlagsprovets karaktärsprov utdelas endast betygen godkänd och underkänd, varför koefficient ej behövs.

Betygsiffrorna ha undergått väsentliga förändringar. Såsom ledande princip kan anföras, att skillnaden mellan den underkända och den godkända prestationens poängvärde skall vara större än mellan olika grader av godkända betyg. Förarna skola alltså ej kunna avstå från några moment utan att förlora väsentligt. Vidare har det varit en önskan att inskränka betygsenheterens antal för att därigenom göra bedömningen säkrare och rättvisare. Den faktiska betydelsen av olikheter i arbetets utförande är nämligen ej särskilt stor. Det kan vara tillfälligheter, som inverka på djuren och medföra småfel. Kommittén föreslår därför endast fem betygsenheter. Det högsta betyget skall endast utdelas, då utförandet av uppgiften kan anses som idealiskt. Normalbetyget för genomsnittliga prestationer avses bli »med beröm godkänd».

Den slutliga placeringen av hundarna sker vid domarkollegiet. Givetvis skall största hänsyn tagas till de uppnådda poängsiffrorna. Varje hunds poängsiffra utgöres av aritmetiska mediet av de tre domarnas poängsiffror för hunden ifråga. Om domarna önska placera en hund, som nått lägre poäng framför en hund, som nått högre, måste de vara eniga och hava vägande skäl därför. En sådan åtgärd måste bli ett undantagsfall. Om

en hund når de poängsummor, som äro stipulerade för godkännande eller uppflyttning resp. championatecertifikat, kunna domarna i speciella fall vägra medgiva godkännande, uppflyttning eller championatecertifikat. En sådan åtgärd kan motiveras av att en hund visar sig endast i ringa grad besitta en önskad egenskap eller förmåga. Han är t. ex. skotträdd eller vägrar att apportera o. dyl. Stor försiktighet är givetvis även här av nöden.

Kap. 4.

Förslag till prövningsordning för skyddshundar.

I. Allmänna bestämmelser.

I stort sett ha några revolutionerande förändringar i de allmänna bestämmelserna ej vidtagits. Under de senare åren har det vid flera tillfällen visat sig, att anslutningen till tävlingarna varit så stor, att två domarlag måst begagnas. Proven ha ofta på grund av det stora antalet tävlande måst genomföras i ytterst forcerat tempo och ledningen har särskilt vid olämplig väderlek tvingats överlämna mycket åt slumpen. Ett sådant förfarande står ej i överensstämmelse med prövningsordningsförslagets grundprinciper, ty provandet av karaktär och anlag kan ofta nödvändiggöra omgörningar av moment. Vidare torde spårproven taga avsevärd tid i anspråk. Maximiantalet deltagare i proven bör därför bestämmas på förhand. Intet hindrar, att samma förening anordnar två prov samtidigt, men i så fall skola naturligtvis olika funktionärer tjänstgöra vid proven.

Enligt de senaste årens praxis har ordningsmannen verkställt lottdragningen någon dag före provet och denna sedvänja föreslås bibehållen. Härigenom besparas tid och underlättas ett flertal tekniska detaljer.

Det är önskvärt, att alla tävlande begagna samma kommandoord, men hundarnas läggning och förarnas personliga uppfattning skola givetvis tillgodoses, och det kan därför ej betraktas som något fel, om avvikande kommandoord användas. För att inga missförstånd skola uppstå, tillrådas dock förarna att före tävlingen meddela tävlingsledaren, om andra kommandoord än de föreslagna skola begagnas.

Beträffande funktionärernas kompetens och arbetsfördelningen dem emellan ha viktiga förändringar vidtagits. Enligt nu gällande prövningsordning har bestämmanderätten angående de tekniska arrangementen legat hos domarna, under det att den s. k. ordningsmannen huvudsakligen haft att verkställa domarnas order. I praktiken har dock ordningsmannens inflytande växt, och under de sista åren har den faktiska ledningen av proven utövats av honom. Denna utveckling synes naturlig

och lämplig, varför ordningsmannen i provningsordningsförslaget fått namnet tävlingsledare. At honom har därför även den huvudsakliga ledningen av proven anförtratts, men han skall givetvis tillgodose domarnas och fullmäktigens önsknin-
Från visst håll har förslag framställts att avskaffa fullmäktigen, men då denne synes ha en viktig mission att fylla och dessutom är omnämnd i Svenska Kennelklubbens stadgar, synes någon ändring ej vara befogad. Till fullmäktig bör givetvis en i kynologiska värv synnerligen erfaren person utses.

Beträffande domarkollegiet och bedömningen i övrigt hänvisas till framställningen i föregående kapitel.

En särskilt viktig förändring innebär provningsordningsförslagets stadgande om att tävlingsledaren skall vara godkänd prisdomare. Med de befogenheter och uppgifter, som tillagts tävlingsledaren, är det nödvändigt, att denne är synnerligen väl insatt i vad proven egentligen avse. Han skall veta, vad domarna önska se, och själv kunna avgöra, om momenten utföras på tillfredsställande sätt eller om de behöva göras om under ändrade yttre betingelser.

Protest skall enligt Svenska Kennelklubbens stadgar § 24 inges senast en halv timme efter provets avslutande. Skriftlig protest erfordras. Protest skall gå ut på att någons rätt blivit träd för när men får enligt stadgandet ej avse bedömningen utan huvudsakligen felaktigheter i arrangementen. I realiteten torde protest endast kunna inges angående den protesterandes egen hund och hund, som blivit placerad framför den egna hunden i samma klass som denne. I intet annat fall torde man kunna tala om att ens rätt blivit träd för när. Protestavgiften utgör för närvarande kr. 15:— . Fullmäktigens utslag skall åtföljas av besvärshänvisning.

II. *Prov på näsarbete.*

Proven på näsarbete för skyddshundar utgöras av spårning och uppletande av föremål. I viss mån kunna även avsökande av område efter gömd person och möjligen också vattenarbete innehålla moment, som ställa krav på god näsa. I vissa länder ingå även s. k. identitetsprov i form av utsökande av ett föraren tillhörigt föremål bland flera andra samt i vissa avancerade fall utpekande av viss person i en grupp. Såsom förut i den teoretiska delen påpekats förutsätta sådana prov en långt gående specialdressyr, vilken vi ej kunna fordra. Då någon självständig identitetsdrift hos hundarna av de flesta författare ifrågasattes eller förnekas, är det ej heller nödvändigt att med

det uppsatta målet för provningsordningarna medtaga dylika moment i skyddshundsprovningarna. Över huvud torde det vara tillräckligt att för konstaterande av spårdrift samt minimum av hårdhet och förighet låta hunden utarbeta ett synnerligen enkelt spår.

För att göra provet enkelt begagnas i Anlagsprovet och Nybörjarklass ett av föraren lagt spår. I båda fallen användes lina, vars längd satts till minst tio meter. Då spåret i Anlagsprovet i största möjliga utsträckning skall gå i medvind, möjliggöres det även för relativt oövade hundar att delta. Det torde vara fördelaktigt att begagna en längre lina än den föreskrivna för att särskilt vid hårdare vind ej låta förarens vitt-
ring alltför mycket irritera hunden, då ju om så sker svårigheterna vid den obligatoriska vinkeln ökas. Två apporter äro föreskrivna, detta för att öka den apportervilliga hundens intresse och skapa kontroll över hans noggrannhet och arbete. Hunden bör apportera eller påvisa föremålet. Det kräves ej i detta prov, att hunden verkligen apporterar, ty det är hans spårformåga, ej hans apportertilusta, som är huvudsaken. För att omdömet skall bli säkrare, omgöres ett misslyckat försök på ett nytt spår.

I nybörjarklass är spåret längre och äldre men lägges fortfarande av föraren. För att med säkerhet få samma individuellukt på föremålen som på spåret skola föraren tillhöriga föremål användas. Vid allt spårarbete efter saker är det lämpligast att ej vänja hunden vid föremål av visst karakteristiskt utseende utan omväxla med apporternas form och färg. För att föremål skola kunna anses vara viss person tillhörig, måste de kraftigt återgiva dennes individuellukt och böra därför under åtskilliga timmar ha varit i beröring med spårläggaren eller hans klädesplagg.

I Högre klass och Segrarklass försvåras provet genom att föraren ej själv får gå spåret och, om syftet med detta skulle vinnas, bör helst en för hunden relativt obekant lägga spåret. För att ej uppmuntra frispår begagnas i Högre klass frisläpande lina och först i högsta klassen arbetar hunden utan den psykiska påverkan, som linan utgör. Föraren skall tillsammans med domarna eller åtminstone en av dem följa efter hunden. Terrängens överskådlighet kan ofta vara så stor, att domarna utan fara för bedömningens objektivitet kunna kvarstanna vid utgångspunkten eller på lämplig utsiktsplats. Om hunden påvisar föremålen, skola de av föraren upptagas, och om hunden apporterar, böra de givetvis avlämnas. Konsekvens i hundens

uppträdande vid föremålen är givetvis önskvärd. I dessa klasser fordras minst markering av föremålen.

Vid samtliga spårprov bör ledaren bemöda sig om att lägga spåren på mark, där ingen gått på åtminstone 3 timmar. Under inga förhållanden kan man fordra, att hunden skall med säkerhet utarbeta ett spår, som korsats av ett yngre eller jämgammalt. Vidare får spårläggaren ej stanna på spåret längre tid än som fordras för föremålets nedläggande, ty varje avsevärdare förändring i marschhastigheten inverkar på vittringens sammansättning. Föremålen skola vara av den storlek och sammansättning, att nödvändig vittringsändring uppstår. Beträffande bedömningen av provet kommer den hastighet och iver, med vilken hunden arbetar, att i Anlagsprovet och Nybörjar-klass fälla utslaget. Farten får gärna vara hög, om hundens spårformåga är så stor, att han ej går förbi föremål och vinklar. Under alla förhållanden sätter förarens fart en yttersta gräns. Om en unghund i Anlagsprovet med stor noggrannhet men mycket långsamt utarbetar spåret, så är den hunden ur anlagssynpunkt sämre än en jämgammal konkurrent, som med stor energi om ock med något slarv utarbetar spåret. I Högre klass och särskilt i Segrarklass bör i stället effektiviteten i arbetssättet vara avgörande, och hundens fart skall ej vara högre än att föraren utan svårighet kan följa. Lämpligast är, om föraren kan få hunden att ändra takt allt efter önskan. I praktiken torde en i skritt arbetande hund ganska lätt kunna följas. I alla klasser utom i Anlagsprovet fordras för godkännande att hela spåret utarbetas, och i de två högsta klasserna skall hunden finna minst ett föremål.

*Uppletande
av föremål.*

I nu gällande provningsordning är s. k. sakstövning det rent siffermässigt viktigaste momentet. Vid omarbetning av det år 1927 avlämnade förslaget till provningsordning för skyddshundar höjdes nämligen koefficienten från 4 till 5, sannolikt med den motiveringen, att momentet har en stor praktisk betydelse. Provet är utan tvivel av stor vikt för konstaterande av hundens mer eller mindre goda förmåga att taga vittring, men av dresstyrtekniska skäl har det ej i kommitténs förslag medtagits förrän i Högre klass. En lång erfarenhet har nämligen visat, att ett ungefär samtidigt inlärande av spårning och uppletande av föremål lätt leder till att hundarna »stövas» även vid spårningen. Det kan visserligen tänkas, att det ökade användandet av linspår, som blir en följd av förslaget, skulle neutralisera denna fara, men då i de moderna utländska provningsordningarna momentet »uppletande» ej ens är medtaget,

föreligger all anledning att gå försiktigt fram. Dessutom avser kommittén, att en övergång från Skyddshundsgrupp, Nybörjar-klass, till exempelvis Spårhundsgrupp skall vara möjlig, och under sådana förhållanden måste den blivande spårhunden avstå från detta moment, ty, såsom närmare skall beskrivas i samband med Spårhundsprovingsordningen, får en spårhund ej påvisa andra föremål än dem som ha en viss vittringsöverensstämmelse med för hunden förut känd person eller sak.

Kommittén har ansett sig böra undvika ordet stöva, trots att det fått hävd inom skyddshundsterminologien. Det är givetvis olämpligt att en kynologisk term skall användas i vitt skilda betydelser inom olika brukshundsarbeten.

Vad själva utförandet av momentet beträffar har kommittén ansett lämpligast att påpeka förarens rätt att själv välja utgångssida, som ej under provet får utbytas. Vidare har man rätt att med lämpliga medel dirigera hunden utan att gå in på området. Trots den teoretiska olämpligheten har det av praktiska skäl blivit nödvändigt att begränsa hundens arbetstid till fem minuter. Då det ofta visar sig, att vissa hundar ej alls kunna momentet eller äro absolut ovilliga, böra domarna ha rätt att i förtid avbryta provet. De utkastade föremålen antal har höjts till tre för att förhindra, att hunden av ren slump mycket snabbt utför provet. Föremålen böra ge en ordentlig vittring och vara relativt stora; ett utläggande av föremål av ett par centimeters längd är absolut förkastligt, ty vad man därmed vill vinna, prövas i ett annat moment. Hunden skall apportera och avlämna föremålen, vilket här är ett rimligt krav, då föraren får dirigera och kommendera. Så kallad »vallning» av området skall företagas, vilket enklast sker genom att låta några hanhundar passera området.

För att nå betyg skall hunden finna åtminstone ett föremål. För övrigt tages kombinerad hänsyn till antalet föremål, presterat arbete och s. k. god näsa hos hunden, allt efter domarens fria skön. Det nu gällande systemet möjliggör som bekant ej tillräckligt hänsynstagande till den hunds prestation, som trots gott arbete endast finner ett föremål. Den tid av tre minuter, som nu medges segrarklasshundar, har kommittén funnit väl kort, och föreslås nu fem minuter.

I Segrarklass har inlagts ett nytt moment: Uppletande av föremål på ett fyra gånger fyra meter stort område. Detta moment tillgodoser endast nyttofunktionen och har intet värde ur avelssynpunkt. Det har medtagits för att närma skyddshunden till tjänstehunden. Koefficienten måste vara låg, då

*Uppletande
på ett 4 x 4
m. stort
område.*

momentet annars i viss mån skulle kunna förändra provningsordningens grundkaraktär. En viss betydelse kan momentet ha, då det visar hundens noggrannhet och intresse. Beträffande utförandet hänvisas till provningsordningstexten och för övrigt gäller vad ovan sagts om föregående prov.

Ann. Kommandoordet i dessa båda moment är »leta» och ej »sök», som förut varit fallet. Ordet »sök» har reserverats för uppsökande av person. Ätminstone ur systematisk synpunkt torde härmed något vara vunnet.

III. Lydnadsprov.

Beträffande den rena appelldressyren ha mycket få ändringar föreslagits. Avvikelserna från vårt nu gällande system äro i allmänhet beroende på en önskan att stegra svårigheterna i momentens utförande i de olika klasserna, och ett accepterande av de från veterinärmedicinskt håll framställda kraven på sänkning av höjden vid plankhopp.

Linförighet och trött jöb. Den enda förändring, som genomförts i dessa moment, är, att hundens bog bör befinna sig vid förarens vänstra knä. Som bekant förekommer det ju mycket sällan, att hunden såsom nu gällande provningsordning föreskriver, går med huvudet i jämnhöjd med förarens vänstra knä. Förighetssynpunkten, den enda som här är av betydelse, blir ju likaväl tillgodosedd, om hunden konsekvent går bredvid föraren utan att draga sig nämnvärt före eller efter, och det har därför synts kommittén lämpligast att såsom idealutförande önska, att hundens bog befinna sig vid förarens vänstra knä. Över huvud bör största hänsyn tagas till hundens konsekventa uppträdande under vanlig marsch och vid vändningar under vanlig marsch. Däremot har ett mindre korrekt uppträdande vid vändningar på stället och vid förflyttningar åt sidan ej så stor betydelse. Kommittén har bibehållit stadgandet, att hunden skall föras genom en grupp av ett flertal personer, trots att hundens antipati resp. sympati mot dessa i vissa fall kan vara en försvårande omständighet vid utförandet. Persongruppen kan med fördel bildas av domarna. Särskilt i Nybörjarklass har detta prov en viss betydelse för konstaterande av hundens karaktär.

Platsläggande och inkallande. Platsläggande och inkallande äro från varandra skilda moment. I nu gällande provningsordning är det angivet, att läggandet skall ske blixnsnabbt, vilket varit vanskligt att tolka, varför det utbytts mot snabbt. Givetvis bör tillbörlig hänsyn tagas till terrängens beskaffenhet och större fordringar ställas vid gynnsam väderlek. Då föraren avlägsnar sig från hunden,

skall han vända ryggen åt honom. Inkallandet sker utan ledarens anvisning. Om hunden, sedan han på kommando lagt sig, skulle resa sig och i förtid bege sig från stället, skall läggandet bedömas för sig och i stället inkallandet anses som misslyckat eller omöjligt att pröva. Sätter sig hunden i förtid, bedömes inkallandet lägre. Kommittén avser att som genomgående princip starkt avgränsa momenten från varandra och ej låta ett misslyckande på ett område även verka sänkande på ett annat, även om detta senare skulle följa omedelbart efter det föregående. Jämför dock skyddstjänsten.

Sättande. Detta moment, som endast medtages i Nybörjarklass och Högre klass, är mycket enkelt och tillgodoser uteslutande praktiska synpunkter. Momentet utföres enklast så, att hunden vid något tillfälle under lydnadsprovets genomförande, när han stående befinner sig bredvid föraren, kommenderas att sätta sig.

Stående. Detta prov är i allmänhet ganska svårt och alldeles nyinfört. Hundens förighet och lydnad samt hans tålmod sättnas på hårt prov. Hunden inkallas utan anvisning från ledaren. Om hunden står kvar, till dess föraren gjort halt, men kommer för tidigt, bör endast en betygsänkning ske. Sätter eller lägger sig hunden, underkännes provet.

Fremåt-sändande. Detta prov är nyinfört och synnerligen viktigt ur flera synpunkter. En brukshund skall bildligt talat kunna sättas i alarmberedskap utan att hans frihet helt berövas honom. Lämpligast sker detta, om hunden befinner sig okopplad framför föraren på ett av terräng och ljusförhållanden bestämt avstånd. Han står då under lämplig kontroll. Ur lydnads- och säkerhetssynpunkt är det även av vikt, att hunden snabbt inkallas. Dessa synpunkter ha beaktats vid provets fixerande i Nybörjarklass. Det bör observeras, att hunden skall bege sig minst 7 å 8 meter framför föraren. — Men provet har även ett icke ringa värde ur karaktärssynpunkt. Det är nämligen av stor vikt att skilja mellan mod och skärpa. Skärpa har förut definierats såsom hundens beredskap att reagera fientligt, medan däremot mod närmast kan bestämmas såsom en kombination mellan dådkraft och hårdhet. På hundens uppträdande gentemot personer, som ej göra honom något för när, kan man konstatera, om hunden är modig och skarp, modig och ej skarp, rädd och skarp eller rädd och icke skarp. Den modige hunden visar sig i allmänhet intresserad för personerna, är han dessutom skarp, reser han borst eller morrar eller visar på annat sätt fientlig inställning. Är han ej skarp, så kommer han allt efter graden av sitt misstroende att nosa på eller vara likgiltigt för per-

sonerna. Den rädde hunden viker tillbaka för de obekanta; är han skarp, gör han det med kampansatser, i annat fall utan sådana. I den mån en hund samtidigt visar skärpa och räddhåga, hör givetvis provet trots dess hänförande till appelldressyren underkännas. Då momentet hos oss är nyinförd, och det dessutom torde vara omöjligt att få svårighetsgraden lika för alla deltagare på grund av att för en del hundar kända personer måste användas, har kommittén ej velat begagna momentet som karaktärsprov utan i stället såsom ett avancerat lydnadsprov, varför persongruppen ej införes förrän i Högre klass, då en orädd hund redan bör vara så väl dresseerad, att han i det närmaste obekymrad om personerna fortsätter i den av föraren anbefallda riktningen. Som ytterligare motivering för momentet kan anföras, att det med säkerhet ökar hundens förmåga att lyda förarens anvisningar, även då denne endast använder tecken, och alltså endast ett sinnesintryck träffar hunden.

Skall på
kommandon.

Om detta moments medtagande i provningsordningsförslaget har stor tvekan rått och mycket kan andragas mot momentet. Speciellt bör påpekas, att i enlighet med vad i såväl Stephanitz' som Most-Böttingers bekanta handböcker gjorts gällande intet samband finnes mellan skall på kommando och s. k. ståndskall. Vid det sistnämnda framkallas effekten uteslutande av figurantens påverkan och bottnar i hundens kampdrift, medan skall på kommando är ett rent lydnadsmoment och som sådant av föga värde för konstaterande av brukshundsanlag. Mot momentet kan framför allt invändas, att det ger föga utbyte i förhållande till det på inlärandet nedlagda arbetet. Särskilt Stephanitz har påpekat, att momentet ur praktisk synpunkt har sitt största värde i att hunden lär sig vara tyst på kommando. Trots att momentet i nu gällande provningsordning tillmätts en viss betydelse och krävt ett noggrant utförande har av nyss anförda skäl momentet medtagits endast i de två högsta klasserna. I Högre klass får föraren fullständigt efter behag visa hundens förmåga, men det är givetvis ur betygsynpunkt av stort värde, om hunden utan upprepede av kommandoord skäller, till dess föraren efter en sex à sju skall ställas tecken eller kommando tystrar hunden. I Segrarklass ställas högre krav på rutin, men för godkännande fordras endast, att hunden visar sig kunna skälla på kommando. Under inga förhållanden får momentet utföras på det sätt, att hunden hetsas mot någon person i närheten.

Apportering. Apportering och hopp ha blivit huvudmoment i lydnadsproven, dels för att ej bryta mot en gammal tradition, dels på

grund av momentets praktiska värde och betydelse för konstaterande av förighet och apporterdraft. Momentet har i förslaget i allmänhet gjorts lättare än i nu gällande provningsordning, men i gengäld har ett särskilt kvalificerat apporteringsprov inlagts. I anlagsprovet är momentet synnerligen enkelt, då det ju endast gäller att visa hundens apporterdraft. Följaktligen är det ej nödvändigt, att hunden avlämnar föremålet, utan det bör bero av föraren, om han av konkurrenshänsyn låter hunden avlämna. Dessutom begagnas i denna och Nybörjarklass ett av föraren själv valt föremål. Den angivna apporterstrecken fem resp. tio meter är absolut minimum, och det torde för den duktige hunden vara fördelaktigt, om apporten kastas längre. I Högre klass är ej momentet medtaget utan ersättes dels av häcklopp med apportering, som endast förekommer i denna klass och avser att motarbeta alltför chablonmässig dressyr, dels av en kvalificerad apportering. I Segrarklass begagnas apportbock. Dessutom provas hunden i denna klass även med metallföremål för att tillgodose nyttsynpunkten. Givetvis är apporteringen med apportbock huvudsaken, och ett mindre tillfredsställande arbete med metallföremålet bör ej alltför mycket inverka på betyget. Ett absolut vägrande att apportera metall kan dock vara tecken på bristande förighet och bör då resultera i ett lågt betyg, även om apporteringen med apportbock lyckades. Här ställes domaren inför den svåra uppgiften att skilja emellan olydnad och oförmåga. Försöker hunden taga metallföremålet visar han därmed både förighet och apporterdraft, vilket leder till, att han förr eller senare kommer att lära sig detta svåra och för de flesta hundar obehagliga arbete.

Hur en korrekt apportering skall utföras, har varit föremål för delade meningar. Den åsikten torde ha blivit förhärskande, att den hund, som i utgångsläget sitter okopplad vid förarens sida, på kommando springer till föremålet och vid framkomsten fattar det varligt ungefär på mitten och springer tillbaka samt sätter sig framför eller bredvid föraren och på kommando avlämnar det, utför momentet korrekt. I förslaget har angivits, att hunden skall sätta sig framför föraren, vilket är mest praktiskt, men det bör knappast räknas som fel, om hunden sätter sig vid hans sida. Såsom ett särdeles grovt fel räknas tuggande på föremålet, vilket ej får förväxlas med att hunden flyttar föremålet, så att balansen blir den bästa möjliga. Ett annat svårt fel är, att hunden vid framkomsten med hela sin kroppstyngd kastar sig på föremålet. Mindre fel äro lek med före-

målet, vilket ju visar höggradig apportdrift, långsam inmarsch, som är tecken på mindre apportdrift eller stor försiktighet, och ett slarvigt eller för tidigt avlämnande. I Anlagsprovet och även i Nybörjarklass får domaren se genom fingrarna med en del av de uppräknade felen och i stället högt premiera de hundar, som visa de bästa apporteringsanlagen.

Apportering
av ett 4 kg.
tungt
föremål

Detta moment är nyinförd och avser att kvalificera apporteringen. Momentet, som måste betraktas som mycket svårt, medtages endast i de två högsta klasserna. Föremål tillhandahållas på tävlingsplatsen, men föraren får, om han hellre vill, utföra provet med medhavt föremål. I praktiken torde det vara lämpligast, att föraren medför eget föremål, då man knappast kan begära, att en hund snabbt skall lära sig på bästa sätt apportera ett 4 kg. tungt föremål, som kanske är av för honom obekant form. Momentet måste utföras på så sätt, att föraren kommanderar sin hund att stanna kvar och därefter på cirka tio meters avstånd utlägger föremålet, varefter han återvänder till hunden. För övrigt gäller vad ovan sagts om apportering. Det bör observeras, att momentet avser att prova hundens apporteringvilja och förighet, varför det ej räcker, att hunden med skallgivning eller på annat sätt markerar föremålet.

Hopp över
hinder

I alla provningsordningar har hopp över hinder i en eller annan form medtagits i lydnadsprovet, och utan tvivel ställer ett sådant moment vissa krav på hundens förighet. I provningsordningsförslaget har hoppet i enklast tänkbara form medtagits. Hindret skall väljas av ledaren, varvid han har fullkomligt fria händer, men givetvis skall han se till, att provet blir lätt att utföra. En vanlig häck eller ett dressyrplank torde väl bli det vanligaste, men även naturliga hinder, som erbjuda med de nyssnämnda likartad svårighetsgrad, äro att rekommendera. Hindret bör dock vara relativt sammanhängande och av någorlunda bredd, så att frestelsen att krypa under eller igenom hindret resp. gå runt detsamma blir minimal. Höjden på hindret är satt till 0,75 meter, vilket torde ligga något under vad en medelstor hund utan nämnvärd övning kan prestera. Korrekt utföres momentet, om hunden i utgångsläget sitter vid förarens vänstra sida och på kommando hoppar över hindret samt på kommando stannar på andra sidan, tills kommando om återhopp sker, då hunden skall hoppa tillbaka och återtaga utgångsläget. Det är under alla förhållanden ej meningen att föraren skall följa med över eller vid sidan om hindret, ty då sjunker provets värde ur lydnadssynpunkt. Ett sådant utförande bör alltså bedömas lågt. I allmänhet skall hunden

hoppa fritt, men om hindret består av ett plank el. dyl. bör det ej räknas som fel, om hunden skulle stöta i. Däremot kan det ej bli tal om klätterlopp på denna låga höjd. Över huvud bör dock föraren lämnas mycket stor frihet i hur han vill visa momentet.

Apportering
och hopp
över häck.

Häckhoppet har i Nybörjarklass och Högre klass kombinerats med apportering. Vad man vill ha fram, är ett elegant, fritt hopp, vilket i allmänhet inläres genom att låta hunden hoppa över linor eller att kombinera häckhoppet med apportering. Den senare metoden är för den apportervillige hunden det säkraste sättet, då han i glädjen att få apportera hoppar så högt han kan. Redan en förnuftig inlärningsmetod torde motivera, att häckhoppet kombineras med apportering. Dessutom motiveras momentet av, att plankhopp med apportering medtages först i Högre klass. I Segrarklass är momentet utbytt mot ett kvalificerat rent häckhopp. Denna variationsmetod torde vara värdefull ur dressyrsynpunkt, då den förhindrar en alltför likriktad och ständigt upprepade övning. Höjden på häcken är densamma som enligt gällande system, alltså en meter. I provningsordningsförslaget står intet angivet om apportens avlämnande, detta för att pointera, att det är själva hoppet, som är huvudsaken och utslagsgivande faktor. Särskilt i Högre klass, där vanlig apportering ej förekommer, bör dock en viss hänsyn tagas till om hunden tuggar på eller leker med föremålet. Apporterar hunden ej, betygsättes provet lägre.

Hopp över
häck.

I Segrarklass kvalificeras häckhoppet därigenom, att en i förhållande till höjden relativt smal häck begagnas. Den skall förslagsvis vara 0,50 meter bred och 1 meter hög samt vara öppen från marken upp till 0,90 meters höjd, så att endast de översta 10 centimetrarna äro risklädda. I detta moment sättes hundens lydnad på ett hårt prov, ty det föreligger en stark frestelse att krypa under, vilket ej är tillåtet. Hopp vid sidan av häcken torde också kunna betraktas såsom bevis på otillräcklig, verklig lydnad och skall leda till kraftig betygssänkning. Föraren bör ha rätt att själv välja avståndet från häcken. Vad utförandet för övrigt beträffar, hänvisas till motsvarande moment i Anlagsprovet. Då provet i Segrarklass som sådant är rätt svårt, har det ansetts olämpligt att kombinera det med apportering. I stället inlägges i Segrarklass en särskild apportering, vilket är fördelaktigt ur bedömningssynpunkt, då hänsyn därigenom vid såväl häck- som plankhopp uteslutande behöver tagas till själva hoppet.

Apportering
och hopp
över plank.

Prövningskommittén har i viss mån velat motarbeta den vanliga ivern särskilt hos mera oerfarna förare att på för tidigt stadium och på för hundens kropps-konstitution farliga höjder inlära olika slag av hoppövningar. Av denna anledning har plankhoppet i förslaget sparats till Högre klass och höjden begränsats till 150 cm. Därigenom torde även de längst gående kraven på säkerhet för hunden ha tillfredsställts, särskilt då man betänker, att i den nu gällande och närmast föregående prövningsordningen höjden maximalt utgjort 180 resp. 185 cm. I utförandet av momentet har ingen förändring föreslagits, utom vad beträffar avlämnandet, som i överensstämmelse med en genomgående princip om momentens förenklande sker, genom att hunden sätter sig framför föraren och på kommando avlämnar. Jämför dock vad ovan sagts om apportering. Det bör observeras, att apportbock, som av ledaren tillhandahålles, skall användas, vilket framgår av att intet är sagt om att föraren äger välja föremålet. Härigenom skiljer sig momentet i Högre klass något från häckhoppet och en önskvärd variation i utförandet garanteras. Vid bedömningen skall huvudsaklig hänsyn tagas till själva hoppet, men vad ovan angivits om apportering och hopp över häck har tillämplighet även på detta moment.

Vägran att
taga föda.

Om detta moments vara eller icke vara har stor tvekan rätt. Det har i Sverige medtagits i alla prövningsordningar för skyddshundar utom den nu gällande, och momentet har utförts på så sätt, att föda direkt bjudits en löskopplad hund, som befunnit sig i förarens närhet och under hans omedelbara kontroll. Föraren har officiellt ej haft rätt att inverka på hunden under provet men i allmänhet har ett kommando av ett eller annat slag givits, innan provet börjat. I de ojämförligt flesta fallen har momentet lyckats. I Tyskland utföres provet, då hunden står bunden vid en påle och föraren i lägsta klassen befinner sig på 10 meters avstånd och i de högre klasserna utom hundens »Wahrnehmungskreis». Födan ligger utlagd på förhand. Momentet har knappast någon betydelse ur avessynpunkt, men så mycket större är intresset, att hunden ej äter på gator och vägar utkastade matrester. De senaste årens många förgiftningsfall i Stockholm, vilka sannolikt av ondska varit direkt framkallade av hundhatare, ha ytterligare gjort behovet av momentets återupptagande aktuellt. Momentet skall enligt förslaget utföras i nära anslutning till det tyska systemet, och den utlagda födan skall bestå av rätt samt kokt eller stekt kött. För att provet skall ha något verkligt värde och förarens

inverkan på hunden skall vara i största möjliga grad utesluten, föreslås att föraren beger sig ur hundens åsyn under tre resp. fem minuter. Med »åsyn» avses här detsamma som det tyska »Wahrnehmungskreis» d. v. s. föraren skall befinna sig utom hundens syn-, hörsel- och vittringskrets. Föraren får ej före provets utförande giva hunden något kommando, som innebär ett förbud. Sker detta, skall provet utan vidare underkännas. Domarna böra dock här gå försiktigt fram. Det bör knappast räknas som fel, om hunden för ett ögonblick nosar på födan, men däremot leda till en kraftig betygsänkning, om han skulle nosa alltför länge och kanske rent av taga en bit i munnen. Ater hunden, underkännes han.

Plats-
läggande.

Vad platsliggande beträffar, så genomföres här i förslaget en fullkomlig nyhet, enär förarna i alla klasser utom Segrarklass äro synliga för de liggande hundarna. Orsakerna till denna nyhet äro tre. För det första önskar prövningsordningsförslaget införa en ordning, som i det närmaste överensstämmer med rationell träning. Det kan därför vara lämpligt, att proven äro så ordnade, att föraren i detta mycket viktiga lydnadsmoment ej släpper hunden ur sin omedelbara kontroll, förrän denne verkligen kan sin sak. Man bör även observera, att få moment i så hög grad som platsliggande ställa krav på hundarnas förighet. För det andra överensstämmer det knappast med de krav, som kunna ställas på en god hundägare, att han lämnar sin ej absolut lydige hund utan tillsyn. Dessutom utföres provet säkrare, om hundarna känna sig vara kontrollerade. För det tredje bör observeras, att detta lydnadsprov är kombinerat med ett viktigt karaktärsprov, och att särskilt då hundarna vänta på den för dem bekanta skottlossningen, frestelsen att lämna den anvisade platsen är större än med nu gällande system. Ytterligare kan anföras, att tyskarna infört ett platsliggande, som måste anses som lättare än det svenska förslaget, enär förarna i Tyskland ej ens i högsta klassen försvinna ur hundarnas åsyn. Beträffande själva utförandet av momentet kan i det stora hela hänvisas till prövningsordningsförslaget text. Intet föremål får nedläggas hos hundarna, och föraren får ej under marschen från hunden vända sig mot denne. Förseelser mot detta liksom varje kommando under provet leder till momentets underkännande. Tiden räknas, då förarna nått anvisad plats. Sätter sig hunden, eller kryper han något litet ifrån anvisad plats, sänkes betyget. I alla klasser utom i Anlagsprovet fordras ovillkorligen, att hunden kvarliggör under den angivna tiden. Av praktiska skäl utföres provet med flera

event. samtliga hundar samtidigt, utom beträffande Anlagsprovet, där hundarna provas var för sig, då det ju kan tänkas, att någon förare av vissa skäl varit förhindrad att öva platsliggande i grupp och en dylik försvaring av momentet i sådant fall kan anses omotiverad.

IV. *Prov på lokalsinne och karaktär.*

Den största nyheten i provningsordningsförslaget ligger i ordningen för karaktärens provande. Om möjligt skall ett allsidigt konstaterande av de olika egenskaperna möjliggöras, och svårigheten att skilja det inlärdade från det medfödda får ej göras alltför stor. I första hand måste nervösa hundar fullständigt slås ut och de, som besitta vissa önskvärda egenskaper, få möjlighet att utbilda sig i just den dressyrgren, för vilken de äro mest lämpade. Vad beträffar de egenskaper, som i olika fall fordras av hundarna, hänvisas till vad ovan sagts i kap. 2 angående brukshundsanlagen och deras värde inom olika dressyrgrenar. Av denna framställning framgick, att endast s. k. dådkraft, d. v. s. den väsenegenskap, till följd av vilken ett levande väsen utan yttre tvång håller stånd mot verkliga eller förmenta faror eller, så vitt det är möjligt, söker att med handling möta dem, är nödvändig för snart sagt alla hundar, som kunna tänkas komma i fråga i samband med de föreslagna proven. Vidare påpekades där, att en hund, som samtidigt är överdrivet temperamentsfull och rädd, bör uteslutas från bruksprov. Kommittén har trots sig se ett visst samband mellan en hunds sätt att reagera för skottlossning och hans temperament, och har därför liksom hittills begagnat skottlossningen såsom det förnämsta medlet att pröva hundens karaktär. I själva verket bli därför karaktärsproven ej i högre grad andra än de som gälla i det enkla prov, som nu fordras för erhållande av utställningsschampionat. Skiekligt arrangerade och under förutsättning av kompetenta domare torde några större misstag ej behöva göras. Det är kommitténs övertygelse, att i det långa loppet med stigande djurpsykologisk kunskap och erfarenhet ej blott hos domarkåren utan även hos övriga relativt okvalificerade funktionärer den nya ordningen kommer att utgöra en garanti för att endast ur brukshundssynpunkt för avelsändamål acceptabla individer godkännas i Anlagsprovingsordningen. Om detta är riktigt, möjliggöres utan fara för aveln en mera specialiserad undersökning av karaktäregenskaperna i de olika särprovingsordningarna, och i de högre klasserna är det då möjligt att fästa huvudsak-

ligt avseende vid just de egenskaper, som för ifrågavarande dressyrgren är väsentlig. Kommittén är medveten om, att den vid karaktärsprovets utformande står på avsevärt svagare mark än vid de övriga momentens fixering, dels enär någon anknytning till praktiska krav torde vara omöjlig att ernå, dels enär den djurpsykologiska vetenskapen trots värdefulla specialundersökningar ej givit ens tillnärmelsevis säkra resultat. Detta utgångsläge har nödvändiggjort en synnerligen vag formulering av momenten i Anlagsprovingsordningen, vilket dock även har skett med den avsikten, att möjligheten att inställa hundarna på vissa situationer skall förhindras. Det kan ej nog påpekas, att domarna i Anlagsprovingsordningen ej skola taga hänsyn till vad de kunna konstatera vara inlärt.

Anlagsprovingsordningen.

I denna provningsordning förekomma två olika prov, vid vilka hunden ur säkerhetssynpunkt skall vara försedd med munkorg och kopplad i en cirka 10 meter lång lina.

Det första momentet avser att pröva, hur hunden reagerar vid skott, varvid en synbarligen rädd hund skall underkännas. Tydliga tecken på rädsla äro flykt, hysteriska darrningar, hopkrypande på marken eller över huvud ett onormalt uppträdande. Däremot torde nyfikenhet eller åtminstone visst frimodigt intresse kunna anses såsom utslag av dådkraft och gott temperament. Däremot måste antagligen en oberörd hund, om han är mycket ung och ej varit underkastad längre dressyr, anses såsom slö, vilket givetvis ej är önskvärt. Mindre angreppstendenser kunna vara uttryck för dådkraft, särskilt om denna egenskap är kombinerad med kampdrift eller skyddsdrift. Särskilt om unga hundar visa angreppslusta, tyder uppträdandet på skärpa och skyddsdrift. Går hunden till klart angrepp och gör allvarliga bitförsök, torde hunden kunna anses som samtidigt alltför temperamentsfull och alltför skarp, och bör därför underkännas. Detsamma torde kunna sägas om hundar, som under upprepade angrepps- och flyktförsök smälla med tänderna utan att våga gå frimodigt mot den skjutande. En sådan hund gör ofta angreppsörelser i rädsla. Man bör dock vara mycket försiktig i domslutet särskilt mot äldre hundar, som underskastas någon skyddsdressyr, ty de märka på omgivningen, att något skall ske, och behöva ej vara särskilt temperamentsfulla för att vid skottlossning reagera fientligt. Under inga förhållanden får hunden rusa besinningslöst på den skjutande och söka bita, ty en sådan hund bör aldrig få vidareut-

Skottet.

bildas till t. ex. skyddshund och torde dessutom av ovan anförda skäl vara ur karaktärssynpunkt olämplig även för avelsändamål. Vad själva utförandet beträffar, bör såväl ledningen som föraren undvika att ge hunden intryck av att något särskilt skall hända. — Hunden skall befinna sig vid förarens vänstra sida. Skottet skall vara löst och skjutas med pistol eller revolver på cirka 10 meters avstånd. Knallen bör vara kraftigare än vid vanliga s. k. hundpistolskott. Det har intet sagts om den skjutandes placering för att undvika att hundar, som trots all försiktighet märka, vad det är fråga om, och som äro övade i momentet, irriterade skola vända sig i viss riktning och avvakta skottet.

Över-
raskande
moment.

Utom skottprovet är i Anlagsprövningsordningen intaget ett synnerligen obestämt prov, benämnt »Överraskande moment». Orsaken till detta moments medtagande såväl i förslaget som i nu gällande prövningsordning är nödvändigheten att på något sätt ställa hunden inför en situation, som i allt fall ej till sina detaljer på förhand kan inövas och därför vara för hunden bekant. En tillfredsställande uppfattning om hundens olika egenskaper torde kunna erhållas genom att pröva hans säkerhet eller kanske rättare hans mod vid plötsliga och ovanliga händelser. Man kan ej med visshet säga, att en hund, som vid strid mot person visar sig modig, i själva verket är tillräckligt modig, ty en väl utvecklad skydds- och kampdrift kan kompensera brister i mod. Lämpligare är därför att föra hunden förbi gömställen, varifrån plötsligt höga ljud komma, t. ex. slammer med bleckburkar, eller föra honom förbi människor, vilka plötsligt åstadkomma synretningar genom att svänga med en duk, spänna upp ett paraply el. dyl. En modig och skarp hund kommer att fientligt betrakta retningskällan, medan en modig men icke skarp hund kommer att förhålla sig relativt likgiltig. En rädd hund stretar iväg bort från retningskällan med eller utan visad fientlighet, beroende på skärpens utveckling. Det kan tänkas, att en hund verkar rädd för vissa retningar men likgiltig för andra, varför en ganska allsidig prövning måste ske. I den mån hundarna inläras på vissa situationer, måste man söka i möjligaste mån variera vid provens utförande. Det bör därför som en allmän regel gälla, att lämpliga ändringar i provet företages, så snart av hundens uppträdande eller event. bekanta omständigheter kan antagas, att det utförda provet redan varit inlärt. Utom här anvisade möjligheter kan ytterligare rekommenderas anordnande av ett fingerat gräl mellan högröstade manspersoner alldeles i närheten av hunden eller

arrangerandet av en omkullkörning med vanlig cykel o. dyl. Över huvud taget bör det överlämnas åt ledaren och domarna att från fall till fall söka anordna lämpliga övningar, varvid ledaren dock ej bör söka ordna så, att hunden misslyckas, utan att en garanti för sträng objektivitet skapas.

Det måste förutskickas, att den praxis, som kommer att utveckla sig, noga måste studeras, och att prisdomarberättelserna måste bli relativt utförliga angående detta moment, så att så småningom ett likartat bedömningssätt i detta för domarprestigen så farliga moment uppnås*.)

Skyddshundsgrupp.

Trots all grundlighet vid karaktärspöven torde det ej kunna undgås, att vissa hundar, som av någon anledning uppträtt säkrare än deras karaktär i vanliga fall skulle medgivit, råka bli godkända. Särskilt innan full likhet i bedömningsmetoder och fullt stadgad uppfattning av hundarnas sätt att reagera uppstått hos domarkåren har man anledning vänta, att en karaktärspövning av allmän art blir nödvändig även i de högre klasserna. Dessutom bör man fordra en högre grad av säkerhet hos hundar, som uppnått högre ålder, ty proven i skyddstjänst kunna ej anordnas på ett sådant sätt, att alla önskade karaktärsegenskaper bli prövade. Som ovan påpekats utgör momentet »Framåtsändande» i viss mån ett karaktärsprov, och det har därför fallit sig ganska naturligt att ytterligare påbygga detta moment så att det kunnat tillgodose både praktiska och teoretiska syften. Av ovan nämnda skäl har skottsäkerheten alltjämt blivit grundprov.

Med de förenklningar i platsliggande, som förslaget innebär, korresponderar det karaktärsprov, som utföres omedelbart efter momentet. Ett kombinerande av karaktärsprov och lyd-nadsprov kan visserligen ur systematisk synpunkt förefalla olämplig, men i realiteten är det allt efter som högre krav ställas på hundarna omöjligt, att hålla proven alldeles isär. Det kan ju tänkas, att hundens lydnad är så stor, att han trots en viss skotträdhet kvarstannar, men denna risk uppväges av att ytterligare ett moment finnes, där skottlösning förekommer. För den säkra hunden är det föreslagna provet mycket lätt och kan jämnställas med vilken obehörig inverkan som helst

Skott-
överbördhet

*) För vidare utveckling av detta moment hänvisas till en diskussion i »Der Hund» 1928; Drs Menzel: »Wesenserprobung» 1929, »Über die Analyse hündliche Charakteranlagen» i Zeitschrift für Hundeforschung 1932; Most: artiklar i Zeitschrift für Hundeforschung.

vid vanligt platsbyggande. Beträffande själva utförandet märkes, att om någon hund skulle misslyckats i eller slarvat vid platsbyggande, så skall han givetvis före detta provs utförande åter nedläggas på den ursprungligen angivna platsen ty momenten äro ur bedömnings synpunkt fullkomligt skilda. Knallen bör vara kraftig. Endast de hundar, som definitivt lämna sin plats i flykt eller för att gå till angrepp, skola underkännas, de förra på grund av visad skottträddhet, de senare på grund av överdriven skärpa och alltför svag lydnad, som gör det olämpligt att låta hunden vidareutbildas i skyddstjänst. Smärre förflyttningar och skallgivning, högljutt gnällande eller uppresande sänker betyget. Hysteri trots kvarstannande tyder på skottträddhet och bör underkännas. I Segrarklass är provet nästan uteslutande ett lydnadsprov, enär endast ur karaktärs synpunkt lämpliga djur kunnat komma dit och dessutom ett annat skottprov förekommer, vid vilket hunden skall angripa. Där får provet huvudsakligen betydelse såsom en övning för hundarna att ej göra mer, än vad föraren kommenderar, och kan därför även vara ett hjälpmedel att få mycket hårt dresserade skyddshundar att i det dagliga livet framstå som beskedliga djur. Faran för alltför hård skyddsdressyr neutraliseras av den ordning, enligt vilken karaktären prövas. Momenten »Skottoberördhet» och »Flykt av figuranten med skottlossning» stå därför ej i motsättning mot utan komplettera varandra.

Budförelse

I Skyddshundsprövningsordningen är med momentet »Budförelse» en nyhet introducerad. För provets medtagande tala praktiskt taget alla de skäl, som kunna angivas för den nu gällande rapporthundsprövningsordningen, om man undantager de utopier, som från början uppställas angående rapporthundens användning i krig. På grund av den kännedom om hundens svaga förmåga att följa människans speciallukt har rapporthunden förlorat sin betydelse, om han utbildas enligt hittills i Sverige prövade metoder. Utomlands har man därför ett helt annat system för rapporthundars arbete, och det är att hoppas, att det »förslag till prövningsordning för rapporthundar», som i sinom tid torde komma att framläggas, skall kunna även hos oss införa moderna metoder.*)

Otvivelaktigt är det av en viss betydelse, att föraren vid inträffat olycksfall skall kunna skieka sin hund med ett meddelande och att hunden skall kunna föra den hjälpande när-

*) Se Hyden: »Några lärdomar från Frankfurt am Main». Svensk Skyddshundstidskrift 1935.

maste vägen till föraren. Visserligen sätta de utvalda proven aldrig hundens lokalsinne på verkligt prov, men rubriken »Prov på lokalsinne» är dock rättfärdigad av att den enligt kommitténs mening riktiga inlärningsmetoden säkras, om de föreslagna proven först övas. För övrigt är det otvivelaktigt, att åtminstone sträckan i Högre klass, trots kravet på att förare och hjälpförare skola vara för hunden synliga, kommer att medföra ett visst ringa krav på lokalsinne, enär svårigheterna att finna fält av önskad storlek just på tävlingsplatsen ibland komma att bli mycket stora, och dessutom kan man åtminstone i många fall räkna med hundens svaga syn. — Ur ren lydnadssynpunkt kan momentet anses vara ett synnerligen kvalificerat »Framåtsändande», och kombinationen med skottlossning höjer ytterligare kravet på god appell. Om man jämför det föreslagna momentet med nu gällande rapporthundsprov, så märkas två väsentliga avvikelser, dels att hjälpföraren väljes av domarnas ordförande, dels att hunden först skiekas till hjälpföraren och sedan till föraren. Detta torde vara avsevärda försvåringar. Vad hjälpföraren beträffar, så är det nödvändigt, att denne ej är alltför väl bekant för hunden, ty i annat fall har provet föga värde ur lydnadssynpunkt. Om hjälpföraren är fullkomligt obekant, är provet i själva verket ett ytterst kvalificerat »Framåtsändande». Denna synpunkt förstärkes ytterligare av att hunden först går till hjälpföraren, vilket givetvis såsom varande för hunden motbjudande, är det svårare provet. Att hjälpföraren väljes av domarnas ordförande är en rent praktisk åtgärd, och ofta torde väl ordföranden komma att utse sig själv eller någon meddomare eller godtaga en av tävlingsledaren föreslagen person. Givetvis kunna olika hjälpförare utses för olika hundar, men man bör tillse, att relativt obekanta personer begagnas.

Beträffande utförandet hänvisas till själva prövningsordningstexten, som är utförlig. Det torde vara fördelaktigt, att förare och hjälpförare med hunden mellan sig någon stund före provet promenera tillsammans och gemensamt bege sig till utgångspunkten. Särskilt tävlingshänsynen kräver detta, då det skulle kunna tänkas, att i annat fall en del hundar finge arbeta med fullkomligt okända hjälpförare, medan åter andra tilldelades för dem relativt kända. Några andra störningar än de i nästföljande moment angivna få ej förekomma på rapportsträckan. Det torde observeras, att tidsbegränsningar ej äro medtagna, men att hundens fart givetvis skall tillmätas stor betydelse är självklart.

I Segrarklass är provet ej medtaget, emedan hundarna i denna klass böra erhålla en specialutbildning som skyddshundar, och det därför knappast kan fordras, att de skola ytterligare dresseras i här avsedda moment, som ej har större betydelse för skyddshunden som sådan.

Uppträdande under skottlossning under budföringen.

För närmare motivering ang. detta moment hänvisas till vad ovan sagts om »skottoberördhet». Vid rapportföringen är kravet på skottsäkerhet ytterligare skärpt, enär skotten avlossas på närmare håll. Skottlossning skall äga rum under både fram- och återmarschen, ty det kan hända, att en hund, som ej är alldeles skottsäker, likväl lyckats klara de första skotten men på återvägen, då han väntar nya störningar, visar sin rädsla genom att försöka göra omvägar eller kanske rent av genom att vägra. Man kan givetvis ej begära, att hunden ej ens skall märka skotten, men det måste betraktas som ett stort fel, om han gör större avvikelser eller slår om takten till flykt utan att lämna marschriktningen. Även angreppstendenser sänka betyget, ty ett sådant uppträdande tyder på överdriven skärpa eller bristande lydnad. Domaren bör dock se genom fingrarna med föga markerade småfel.

V. Skyddstjänst.

De allvarligaste anmärkningarna mot den nu gällande skyddshundsprövningsordningen ha gällt manarbetet, som kritiserats ur en mängd olika synpunkter. Sålunda ha proven ej stått i överensstämmelse med gällande svensk lag, de ha inbördes varit ologiska och dessutom knappast varit praktiskt lämpliga. Vidare ha hundarna ensidigt inövats på en person i figurantdräkt och därför ofta varit fullkomligt oanvändbara i praktiken. Kommitténs svåraste uppgift har otvivelaktigt varit att söka omarbета skyddstjänsten på ett sådant sätt, att berättigade klagomål till det yttersta inskränkas. Den viktigaste förändring, som i detta syfte vidtagits, har varit införandet av Anlagsprovet, ty därigenom uppskjutas inlärandet av skyddstjänsten och uteslutas olämpliga djur från detta arbete. Klagomålen beträffande det myekna arbetet mot figurantdräkt ha beaktats i så måtto, att i Nybörjarklass figuranten är klädd i vanliga kläder och i de högre klasserna arbete mot både civilklädd och med figurantkostym utrustad person förekommer. Anmärkningarna angående momentens opraktiskhet och ologiska uppställning har kommittén dock knappast funnit värda beaktande. Då hundarna absolut ej kunna fatta meningen med exempelvis transport eller bevakning, finns det knappast något skäl att tillgo-

dose förarnas krav på ett logiskt följdriktigt och med praktiska förhållanden överensstämmande samband mellan momenten. Det gäller i första hand att utvälja moment, som kräva vissa önskvärda egenskaper hos hundarna och i andra hand att medtaga sådana moment, som kunna vara betydelsefulla i ett praktiskt fall. Däremot är det mindre viktigt, om momenten hänga tillsammans eller ej. Endast i Nybörjarklass är det fråga om en sammanhängande handling. Kraven på att lagöverträdelser ej skola kunna förekomma, även om hundarna användas i praktiskt bruk, ha tillgodosetts genom införande av ett ökat användande av kommandoord. Dessutom äro proven på skottoberördhet och skottlossning under budföringen delvis till för att minska hundens iver att angripa, då han ej erhållit kommando. De relativt likartade retningarna i dessa moment och i Segrarklassens skottprov under »Skyddstjänst» skola av hunden besvaras på ett helt olika sätt, beroende på förarens kommando. Härigenom torde säkerligen vinnas, att hunden alltmer kommer att avvakta förarens order, innan han angriper, och därmed äro farhågorna för lagöverträdelser i praktiska fall till stor del ogrundade. — Den nu begagnade termen »Manarbete», som ej alls utsäger, vad det är fråga om, har i förslaget utbytt mot »Skyddstjänst», då ju i första hand hundens skyddsdrift sättes på prov.

Nybörjarklass.

I Nybörjarklass liksom i Högre klass förekommer ej skottlossning under skyddstjänsten, beroende på att hundarnas ålder i allmänhet torde vara ganska låg, och det därför knappast skulle överensstämma med en förnuftig inläring att redan i dessa klasser fordra ett särskilt förhållande av skottlossning under olika förhållanden. Hunden skall under proven vara okopplad, så att han ej känner sig understödd av föraren, redan innan denne börjar uppmuntra honom. Om möjligt böra förare och funktionärer uppträda så naturligt och obesvärade som möjligt, så att hunden ej är beredd på vad som skall hända. Munkorgen skall påsättas i god tid före provet, så att hundens misstankar åtminstone delvis ha hunnit skingras. Lämpligt distraktionsmedel är att ledaren ordnar en kortare fotexercisövning eller något dylikt. Proven avse att konstatera skyddsdrift, men även kampdrift och skärpa samt hundens dådkraft och temperament böra visas av hans prestationer. Särskilt skärpan och kampdriften framgå av bitförsökens art, varvid man bör observera, att om hunden av ren feghet smäller med

tänderna utan att direkt angripa, så har han ej tillräcklig grad av kampdrift. Om hunden i annan affekt än vrede eller skyddsdrift t. ex. av rädsla går till tveksamt anfall, så är den hunden ej dådkraftig och bör därför underkännas lika väl som den flyende eller apatiska hunden. Här ställes domaren inför lika svåra uppgifter som i Anlagsprövningsordningens karaktärsprov. — Mot momenten kan göras den anmärkningen, att vid angreppet på föraren hunden enligt förslaget skall söka avvärja överfallet utan föregående kommando, trots att överallt för övrigt hunden endast får handla på förarens order. En lång erfarenhet har dock visat, att hundens hjorddrift och skyddsdrift äro så stora, att detta bör fordras av honom och sannolikt ej kommer att bereda större svårigheter. Dessutom tala praktiska synpunkter för att hunden skall skydda sin i nöd stadda förare, även om denne ej kan omedelbart uppmuntra eller kommendera.

*Angrepp av
figuranten
på föraren.*

Detta moment är både ur teoretiska och praktiska synpunkter mycket lämpligt, då provet dels har anknytning till ett möjligt verklighetsfall, dels ställer höga fordringar på hundens karaktär. Direkta anvisningar utöver vad själva provningsordningsförslaget text utvisar lönar sig knappast att ge, då terrängförhållandena kunna vara mycket olika. Det får därför ankomma på ledarens omdöme att ordna provet på ändamålsenligt sätt. Om möjligt bör dock figuranten ej synas förrän hund och förare äro mycket nära honom. Det är mycket viktigt, att angreppet sker framifrån, ty i annat fall är det omöjligt att med visshet säga något om hundens mod för den händelse, han ej genast skulle angripa. Sker däremot angreppet framifrån, måste det tyda på antingen feighet eller bristande skyddsdrift om hunden ej angriper, varför ett underkännande väl är på sin plats. Saknar hunden dådkraft eller är den så likgiltig, att den ej ens på förarens kommando angriper figuranten, skall den likaledes underkännas. Däremot bör det endast leda till avsevärd betygssänkning, om hunden visar skyddslust och skärpa men samtidigt hyser stor respekt för figurantens käpp och därför ej angriper genast utan först, då figuranten slutar slå med käppen och ger en blotta. Det idealiska utförandet består i att hunden utan uppmuntran från föraren omedelbart avvisar angreppet, medan däremot kommandon och understöd från föraren ej kan leda till allra högsta betyg. Föraren skall dock, även om hunden först angriper utan vidare, uppträda som en person vilken som helst skulle göra i ett likartat fall; han skall dock ej lämna strids-

platsen. Då figuranten upphör med angreppet och står stilla, skall hunden om möjligt utan kommando sluta med bitförsöken. Då det ej är effektiviteten i hundens uppträdande utan hans karaktär, som i denna klass är huvudsaken, bör man ej hålla alltför hårt på kravet, att hunden skall upphöra med sitt försvar av föraren i precis samma ögonblick, som figuranten stannar. Figuranten avvärjas omedelbart efter provets slut.

Detta och följande tre moment motsvara tillsammans ungefär det nuvarande momentet »Bevakning av figurant», men det bör observeras, att hunden på grund av sin munkorg är förhindrad att bita tag i figuranten. Då s. k. bevakning nu prövas, tillgår det oftast på det sättet, att förarna »placera» hundarna på bevakning, varvid i de flesta fall de upphetsade hundarna omedelbart under högljutt skall kretsa runt figuranten. Detta tyder visserligen på en hög kampdrift men visar även bristande lydnad. Det har därför ansetts lämpligast att låta hunden ligga i utgångsläget, varvid kommandoordet är »Ligg, pass på» och ej »Plats, pass på», vilket senare skulle betyda, att hunden ej finge lämna sin plats, om figuranten flydde. Föraren går cirka tjugu meter bort, stannar sedan vänd mot hunden och är synlig för denne. Detta utgör en påverkan på hunden och gör provet lättare, vilket är väl motiverat av den erfarenhet, som samlats angående antalet misslyckanden i momentet »Bevakning» i nuvarande provningsordning. I textförslaget står angivet, att figuranten skall stå orörlig. Detta betyder, att han skall stå kvar på viss plats med normal kroppshållning.

*Ned-
läggande
av hundens
fem meter
från
figuranten.*

Mot detta moment kan riktas den anmärkningen, att det aldrig kan bli tal om en liknande situation i ett praktiskt fall. Betydelsen av provet ligger också huvudsakligen på det teoretiska området, och det är därför ändamålsenligt att bedöma det särskilt för sig i stället för att kombinera det med det föregående eller efterföljande eller bådadera. Meningen med provet är att pröva hundens kampdrift, varför det torde vara för hunden lättast, om figuranten på ledarens anvisning flyr, så snart föraren stannat. Hunden är upphetsad och har överfallet mot föraren i färskt minne och en kamplysten hund störtares därför omedelbart på den flyende, särskilt om han är så hårt dresserad, att kommandoordet »Pass på» av honom verkligen uppfattas såsom en signal till stor vaksamhet och aggressivitet. Idealiskt utföres provet, om hunden under ihållande skall och angreppsrörelser springer mot figuranten eller ständigt ställer sig i hans väg, så att han ej kan fly. Våldsam-

*Flykt av
figuranten
utan an-
grepp på
hunden.*

ma bitförsök tyda på överdriven kamplust och böra bedömas något lägre. Däremot kan man på inga villkor underkänna en sådan hund med den motiveringen, att så får han ej göra i ett praktiskt fall, ty det är ej dylika synpunkter, som fälla utslaget i Nybörjarklass. En hund, som är alldeles ointresserad eller gör mycket tafatta försök att hindra flykten, måste givetvis underkännas. Skillnaden mellan godkända och icke acceptabla prestationer kan många gånger bli härfin, men provet kan obehindrat fortsätta till dess alla domarna ha fällt ett säkert omdöme. — För att icke förarens närvaro skall stärka hundens mod och uppblanda hans kampdrift med skyddsdrift, måste flykten ske i riktning från föraren.

Figuranten står stilla.

Detta moment gör det möjligt att konstatera, om hundens kampdrift event. kombinerad med skärpa är större, än vad som kan anses lämpligt. Om en dådkraftig och kamplysten hund upphör med angreppet, så snart figuranten stannar, har han visat sig besitta den rätta balansen och kan därför betecknas såsom väl skickad för vidareutbildning i skyddstjänst. Föraren får ej inverka på hunden, ty då förlorar domaren möjlighet att bedöma kampdriftens intensitet, och därför bör all behörig påverkan från föraren på hunden medelst kommando, hostningar etc. leda till provets underkännande. Skulle hunden skälla under momentet, kan det ej betraktas som fel, ty han befinner sig i ett upphetsat tillstånd och bör dessutom markera, att figuranten har försökt fly. Om hunden vid föregående moment vägrat eller begivit sig till föraren, kan nu ifrågavarande prov ej utföras och följaktligen ej heller godkännas.

Merkallande av hunden från stillastående figurant.

Detta moment är till största delen ett appellprov, men kan även tänkas bli en stötesten för alltför kamplystna hundar, som därför underkänts redan i föregående moment. Kunnade ej ens på kommando återkallas, är kampdriften alldeles för stor eller ock äro de olydiga. Figuranten skall under provet stå stilla, ty annars skulle det bli fråga om ett synnerligen kvalificerat rent appellmoment. Om en hund under något av de två föregående momenten begivit sig till föraren eller kommer, innan kommando givits, måste provet underkännas.

Härur framgår, att Nybörjarklassens prov i skyddstjänst äro mycket svåra för de hundar, som ej besitta nödvändiga egenskaper, ty ett underkännande i ett moment drar med sig underbetyg även i flera andra. Det torde därför knappast vara någon fara för att olämpliga djur, som på grund av skick-

lig framföring lyckats klara Anlagsprovet, skola med godkännande kunna gå igenom Nybörjarklassens skyddstjänst, där förarens möjligheter att påverka utgången är relativt liten.

Högre klass.

I Högre klass äro kraven på hundens prestationer väsentligt skärpta och provningsordningens huvudsakliga syfte att utbilda och pröva skyddshundar gör sig gällande. Momenten stå ej i något samband med proven i Nybörjarklass utan avse att pröva även andra egenskaper än skyddsdrift och kampdrift, varvid särskilt hundens dådkraft i den mån den är beroende av hans mod noggrant undersökes. Genomgående är även att hundens prestationer i alla moment utom ett strängt begränsas av förarens kommandon. Hunden prövas både mot person i figurantdräkt och mot vanlig person, varigenom domarnas omdömen om hundens kampdrift och hans praktiska värde bli mycket säkrare än i Nybörjarklass. I Högre klass och Seg-rarklass bör föraren uppträda på ett mot situationen svarande sätt och därigenom vara hunden till verklig hjälp.

Nedläggande.

Detta moment är teoretiskt ej att förväxla med det likalydande momentet i Nybörjarklass, ty i sistnämnda klass har hunden redan kämpat med figuranten och befinner sig därför i upphetsat tillstånd. I Högre klass däremot nedlägges hunden fem meter från en person, som hittills varit för honom indifferent; ej heller ger föraren något eggande kommandoord. Det kan dock ej förnekas, att hunden i de flesta fall kommer att bli fientligt inställd redan från början, när han känner igen figurantkostymen, varför momentet även som lydnadsprov kommer att ha stort värde. I allmänhet komma hundarna därför att ligga på helpänn, vilket naturligtvis ej är något fel utan närmast visar, att hunden är van vid detta prov. Reser sig hunden eller går han till anfall måste momentet underkännas, men om han sätter sig upp eller kryper ett stycke eller på grund av olämplig terräng reser sig upp för att omedelbart lägga sig på ett bättre sätt, kan domaren nöja sig med en betygssänkning. Det bör observeras, att föraren skall befinna sig på cirka femtio meters avstånd från hunden, varvid han gärna får vara synlig, ty han torde dock vara utan möjlighet att psykiskt påverka hunden. Några kommandon eller tecken får han under detta och de följande två proven ej giva. Kommandoordet är vid detta moment »Ligg» och ej »Plats».

*Angrepp
med käpp
och under
kaströrelser
mot hunden*

Hundens uppträdande i detta moment har ingen motsvarighet i den nu gällande provningsordningen. Hunden har blivit kommenderad att ligga men ej fått uppeggsesignalen »Pass på» och får alltså ej utan vidare angripa figuranten, om denne exempelvis skulle fly. Vid en sådan eventualitet skall han tvärtom kvarligga på sin plats, ty figurantens åtgärder angå honom knappast. Annat blir däremot förhållandet, om figuranten försedd med en käpp angriper hunden. Då skall hunden givetvis ej låta sig misshandlas men får dock varken gå till effektivt angrepp eller lämna fältet. I praktiken vore det utan tvivel lämpligast, om hunden sprunge till föraren, men detta kunna vi knappast vänta av honom. I stället få vi söka dra konklusioner av hans spontana handlande och bedöma detta efter dess värde ur den synpunkten, att det visar karaktären och möjligen även lydnaden. Trots att en kampvillig och något skarp hund i en dylik situation ofelbart skulle vilja gå till angrepp, bör dock, eftersom föraren ej behöver skyddas, hunden vara så dresserad, att han ej under några förhållanden angriper en främmande person, utan att föraren givit order därom. Det enda undantaget från denna regel utgör det fall, att föraren är angripen, då skyddsdriften skall taga överhand. Följaktligen skall en hund, som vid i momentet angivna förhållanden går till angrepp med bett, underkännas med den motiveringen, att han ej är tillräckligt fast dresserad i förarens hand. En dådkraftig hund skall ej springa sin väg utan söka med handling möta en oväntad situation. Det lämpligaste handlingssättet är givetvis då, att han undviker slagen men irriterande springer runt figuranten, tv därmed visar han mod och lydnad — han är ju kommenderad att hålla sig på viss plats. Nervösa och rädda hundar springa ofelbart sin väg eller uppträda åtminstone mycket förvirrat, varför de böra underkännas. Figuranten skall göra vaggande rörelser och svänga med armarna för att söka egga hundens kampdrift. Dessutom skall han göra armrörelser, som när man kastar föremål, vilket ofta skrämmer hunden. Är kampdriften alltför stor och kombinerad med skärpa, går hunden, sedan hans förvåning lagt sig, till anfall. Figuranten bör vara vänd mot hunden för att därmed framtinga den rädda hundens flykt, och dessutom hålles därigenom den kampvillige hundens angreppslust något nere, så att momentets svårighetsgrad för en sådan hund minskas.

*Upphörande
av angreppet
och figuran-
tens stilla-
stående*

Då figuranten upphör med angreppet och förhåller sig lugn, skall hunden helst återtaga sin plats, men då något sådant knappast kan begäras, får man vara fullt nöjd med att hun-

den utan att bita giver ståndskall på figuranten. Ur praktisk synpunkt är det mycket lämpligt, att hunden ger kraftigt ståndskall, då föraren därigenom varskos, att något har inträffat.

I detta moment har en synnerligen viktig skärpning av ett likartat prov i nu gällande provningsordning skett. När slagfasthet eller som momentet officiellt kallas »Ställande av flyende» provas, befinner sig figuranten under hela provet på defensiven och söker endast värja sig med käppen. Varje kamplysten hund, som ej är rädd, består därför provet. Vad man fordrar av en skyddshund är emellertid ej blott, att han ej är rädd, utan även att han är modig. Man bör därför inlägga ett moment, som möjliggör ett arbete på avstånd från föraren, för att hans psykiska påverkan skall vara utesluten. Flera sådana äro redan förut inlagda. Här kommer nu ett särskilt prov på hundens mod. I litteraturen kallas provet Henze's modprov efter dess ursprungliga upphovsman. I textförslaget är försöksanordningen noggrant beskriven, varvid särskilt bör observeras, att föraren skall ha haft tillfälle att hetsa upp hunden, så att hans kampdrift och skärpa äro uppdrivna till ett maximum. Detta är förutsättningen för att även mindre kamplystna djur skola ha någon chans att klara provet. Det är även av stor vikt, att figuranten så snabbt som möjligt övergår från flykt till våldsamt angrepp, varvid han särskilt i Segrarklassen, där momentet också förekommer, även bör använda sina röstresurser. Provets egentliga mening är, att hunden, då han befinner sig på avstånd från föraren och alltså ej kan ha någon hjälp av befintlig skyddsdrift, skall besitta ett sådant mod, att han kan gå till angrepp mot en fruktansvärd motståndare. Figuranten befinner sig ju på flykt, och hunden är därför uppfylld av segerglädje, men plötsligt förvandlas den besegrade till en angripare. Denna omsvängning i situationen ställer stora krav på hunden, och de av kommittén verkställda försöken ha visat, att många hundar, som ej äro verkligt modiga, ej gå till angrepp. Det räcker således ej, att hunden besitter kampdrift och skärpa, utan han måste även vara modig, d. v. s. visa sig som en verkligt dådkraftig hund. För godkännande fordras i detta moment, att hunden angriper och ställer figuranten, under det att kretsande runt denne eller enbart ståndskall, trots att därigenom både skärpa och kampdrift kan konstateras, ej är tillfredsställande.

*Flight av
figuranten
med slag-
fasthet.*

Utän tvivel kommer detta moment att bliva en stor stöte-

sten, särskilt vid det förhållandet, att detta är det första prov, vid vilket hunden verkligen får bita, ty i alla föregående moment, där bett fordrats, har han varit försedd med munkorg. Det torde dock vara lämpligt att nöja sig med detta enda prov, där hunden får bita, ty den, som kan klara detta, är verkligen en däckkraftig skyddshund och väl värd att få tävla i denna dressyrgren. Momentet måste värdesättas högt i jämförelse med de övriga, så att det får en viss utslagsgivande betydelse, och omdömet om en hunds kvalifikationer för fortsatt skyddshundsutbildning bör vara beroende av att han i detta prov ej visar sig rädd. Däremot får man ej utdöma en hund, som skulle råka få underbetyg i provet på den grund, att han ej är tillräckligt modig. Modet kan förefinnas, om ock ej i tillräckligt hög grad.

Momentet kan ej som sådant användas i praktiken, då ett våld av detta slag endast i ett speciellt undantagsfall får begagnas för fasttagande av förbrytare, men på grund av dess stora betydelse för karaktärsprövningen har momentet dock medtagits. Angreppet sker ju på förarens kommando, och några risker för obehag för på eget initiativ handlande hundar torde ej behöva befaras, då prövningsordningen i sina övriga moment förutsätter, att hundarna endast handla efter kommando.

Släppande

Även detta moment, som i nu gällande prövningsordning utgör en del av s. k. slagfasthet, har fått ändrat innehåll. Kommittén har avvisat det nuvarande systemet med ett ögonblickligt, automatiskt släppande, så snart figuranten stannar. Då hunden enligt förslaget i upphetsat tillstånd är skiekad mot en farlig motståndare och man verkligen önskar se ett effektivt angrepp, vore det att begära för mycket, om hunden av sig själv skulle släppa sitt tag just i det ögonblick, då så kan synas lämpligt. Om någon hund verkligen utför denna prestation av egen drift, länder det honom uteslutande till heder. Nyheten i momentet ligger däri, att föraren har rätt att kommendera hunden att släppa. Man kan hysa misstro mot automatiskt släppande av följande av Menzel anförda skäl. För det första måste släppandet övas så mycket, att det leder till ett övermått av manarbete. För det andra tala praktiska skäl mot detsamma. Den kampvillige hunden, som med kraftigt tvång bibringats det automatiska släppandet, har därigenom under kampen ett ständigt hinder, emedan han hela tiden måste giva akt på att figuranten icke plötsligt stannar eller försöker att stå stilla och på så sätt giver signal till kampens upphävande. Detta hejdande skadar naturligtvis

hundens kampvärde och medför enligt Menzels åsikt icke någon fördel. Vid en verklig kamp kan ju den angripne mannen, som har hundens tänder i sig, omöjligen stå stilla. Han kommer ovillkorligen att fäkta med armarna, skrika eller eljest göra en rörelse. Av en skyddshund skall endast fordras, att kommando från hans förare genast, även om han befinner sig i skarpaste kamp, kommer honom att reagera, även om motståndaren skulle göra medvetna eller ofrivilliga angreppsrörelser. Utom dessa av Menzel anförda synpunkter kan även påpekas, att den skarpa men föga kampvilliga hunden får ett oförtjänt försteg framför ur karaktärssynpunkt bättre utrustade konkurrenter, om det automatiska släppandet bibehålles. Av det sagda torde den föreslagna rätten för föraren att kommendera vara till fullo motiverad. Momentet prövas endast, om föregående prov lyckats.

Hunden får ej inkallas, förrän ledaren givit anvisning, ty i annat fall kan man misstänka, att hunden kommer utan kommando. Det är även av betydelse ur den synpunkten, att föraren därigenom ej kan allt för mycket inverka under föregående moment och ej gärna vågar ropa hundens namn. Kommer hunden för tidigt, torde momentet endast i undantagsfall kunna godkännas, t. ex. om distraktioner inträffa, som av hunden ursäktligt kunna missuppfattas. Figuranten skall under provet stå stilla.

Inkallande av hunden från stillastående figurant.

Om hunden lyckats med modprovet, kan man dock ej vara alldeles säker på vare sig hans prestationsförmåga eller karaktär. Det kan tänkas, att han i alltför hög grad är inställd på figurantdräkten. Lämpligaste sättet att skingra denna misstanke är att låta honom utföra arbete mot civilklädd person, då den figurant, med vilken hunden nyligen varit i strid, är närvarande. Dessa synpunkter ha lett kommittén att i Förslaget intaga det i den kynologiska diskussionen omdebatterade dubbelretningsförsöket. Vid detta prov skall förare och figurant i skyddsdräkt förhålla sig mycket lugna, men i Segrarklass kan provet kvalificeras, därigenom att föraren talar med figuranten i skärpt tonart. Under alla förhållanden får föraren ej söka väcka hundens uppmärksamhet på vad som komma skall och ej heller medelst fykommando dämpa hans humör. Pausen för munkorgens påsättande och övriga arrangemang för provet skall göras så kort som möjligt, för att hundens upphetsning från modprovet ej skall hinna lägga sig.

Angrepp av
figuranten
på föraren.

Förare, hund och figuranten i skyddsdräkt stå mitt emot varandra. Den sistnämnde skall under hela provet förhålla sig lugn och om möjligt fullkomligt passiv. Hundens uppmärksamhet är givetvis på grund av den föregående kampen helt koncentrerad på mannen i skyddsdräkt. Bakom hund och förare närmar sig en käppförsedd, högt skrikande figurant i vanliga kläder, som söker göra ett överfall på föraren. En hund med tillräcklig skyddsdrift skall utan vidare avvisa detta angrepp. Om hunden i denna situation blott bekymrar sig om mannen i skyddsdräkt och låter den verkliga angriparen vara, så är han genom felaktig dressyr i alltför hög grad inställd på arbete mot man i skyddsdräkt. Han visar genom den alltför starka retningsanknytningen mellan kamp och skyddsdräkt, att hans dressyr varit lagd på felaktig bog, och att han ej är färdig för avancemang till Segrarklass. Under alla förhållanden är han ej tillräckligt skarp, knappast heller däckkraftig. — Vid bedömningen skall avseende fästas dels vid snabbheten i hundens angrepp, dels i dettas styrka.

Transport
av figuran-
ten.

Detta moment har endast undergått den förändringen, att föraren blivit den dirigerande, detta i samklang med provningsordningsförslaget i dess helhet. Därigenom har även den nuvarande uppdelningen av transporten i två avdelningar kunnat slopas och ersättas med ett enda prov, som utföres på det sättet, att föraren ger figuranten order att gå i viss riktning i normal takt, medan han själv med hunden fritt vid sidan följer på tre meters avstånd. I realiteten är momentet kanske svårare än i nuvarande provningsordning, ty hunden har befunnit sig i strid med figuranten och är därför upphetsad. Det har visat sig omöjligt att i provningsordningsförslagets text exakt ange, vilka av hunden begångna fel, som skola leda till underkännande, och vilka som endast skola medföra betygssänkning. Klara bitförsök tolereras givetvis ej, men om hunden gör mindre angreppstendenser, t. ex. springer mot figuranten och stöter till honom, så bör det endast sänka betyget. Skällande och gnällande verkar synnerligen onödigt och skall därför medföra lägre betyg. För övrigt måste även denna sak överlämnas till domarnas goda omdöme. Särskilda distraktioner i form av snabba ändringar i gångart eller armsvängningar från figurantens sida få ej förekomma, ty då uppeggas hunden och provet blir för svårt.

Segrarklass.

I Segrarklass tilläggas ett par moment, som i ännu högre grad än många av de föregående egentligen tillhöra tjänstehundens gebit. Dessutom tillkommer ett kvalificerat prov på skottfasthet.

En vanlig erfarenhet från tävlingar enligt nu gällande provningsordning är, att hundarna vid s. k. stövning efter figurant ej ställa i vanliga kläder klädda personer utan endast leta efter en man i skyddsdräkt. Avsikten med momentet är ju dock, att hunden skall markera alla personer, som han råkar finna under sökandet, oberoende av om dessa kunna antagas vara fiender eller ej. För att nå ett sådant resultat har figuranten i provningsordningsförslaget ej utrustats med skyddsdräkt. Det måste därför anses som ett allvarligt fel, om hunden ej ställer personer, som befinna sig på större avstånd från föraren inom det område, som anvisats för avsökning. Man kan dock ej gärna underkänna en sådan hund, om han fortsätter avsökningen, till dess han finner den avsedda figuranten. I likhet med nu gällande provningsordning skall hunden i zig-zag genomsöka området. Detta krav får ej bli endast en tom fras, utan föraren skall hava hunden så väl i sin hand, att han verkligen kan dirigera honom i olika riktningar. Det är dock ej meningen, att hunden skall visa alltför stort beroende av föraren, utan han skall göra ordentliga zig-zagslag på ungefär 120 meters längd, vilken sträcka dock endast är uppsatt som exempel och motsvarar vad som fordras av militära sjukvårdshundar. Om hunden spårar upp figuranten i stället för att söka upp honom, måste betyget sänkas, ty det kan i ett verklighetsfall betraktas som en ren slump, om den person, vars spår hunden följer, är den som befinner sig närmast inom området. — Kommandoordet föreslås ändrat till »Sök» för att klart skilja detta arbete från t. ex. fasttagande av flyende figurant. Det eggande ordet »Revir» bör reserveras för angreppsmomenten. Dessutom kan ordet »Sök» med fördel uttalas på ett sådant sätt, att det verkar lugnande och därigenom dämpar hundens iver samt ökar hans noggrannhet. Efter en tid bör även skillnaden mellan orden »Leta» och »Sök» oberoende av de yttre betingelserna stå klar för hunden.

När hunden finner figuranten, skall han ge kraftigt och ihållande ståndskall för att därigenom tillkännage, att en person är funnen. Härvid kan han antingen på något avstånd kretsa runt figuranten eller stå stilla. Det är däremot absolut

Avsökande
av ett om-
råde efter
gömd figu-
rant.

Ståndskall
på den lyfte
och ordligt
figuranten.

felaktigt, om han gör tydliga bitförsök. Om hunden i glädje över att finna figuranten eller på grund av hög fart råkar stöta till honom eller hoppa upp på honom, räcker det med att efter omständigheterna sänka betyget. Beträffande figurantens placering ha föreskrifter ansetts onödiga och tävlingsledaren har därför fria händer.

Detta moment motsvarar i viss mån nuvarande skottfasthet men är något lättare för en skarp hund, ty han får ett eggande kommando från föraren. Ur praktisk synpunkt är det viktigt, att hunden bibehåller sitt bett till dess figuranten av föraren avväpnats, varför de högsta betygen skola reserveras för hundar, som uppträda verkligt effektivt. För övrigt gäller om detta prov vad ovan sagts om modprovet i Högre klass.

Alla övriga moment i Segrarklassens skyddstjänst ha samma innebörd som motsvarande prov i Högre klass. Vid bedömningen skall dock givetvis högre krav ställas i Segrarklass och hänsyn i första hand tagas till effektiviteten.

VI. Vattenarbete.

Erfarenheten har visat, att tävlingsplatserna mycket sällan medge att vattenarbete bekvämt kan övas, varför detta moment enligt förslaget gjorts fakultativt. För övrigt är det endast under en kort tid av året, som detta prov kan utföras, utan att risk för hundens hälsa föreligger. För att valrätten skall utövas med gott omdöme, har avgörandet hänskjutits till domarnas flertal.

Föremålet skall utkastas av ledaren men placeras på ett sådant sätt, att det omedelbart måste av hunden upptäckas. I realiteten är momentet därför en kvalificerad apportering och skall i övrigt utföras såsom detta senare moment. Huvudsaken är dock hundens förmåga att simma och hans villighet att bege sig i vattnet. Om han tuggar på föremålet, avlämnar slarvigt eller släpper föremålet, så snart han nått stranden, skall provet endast bedömas lägre men ej så lågt, som om det varit fråga om vanlig apportering. Under alla förhållanden skall hunden dock föra föremålet till stranden. — Provet kvalificeras i de högre klasserna genom att föremålen göras större, varvid dock ej alltför stora och otympliga saker få väljas. De förr begagnade dockorna i en människas storlek äro alldeles för tunga, varför betydligt mindre saker skola väljas. Det är ej meningen att utbilda hundarna till livräddare.

FÖRSLAG

till provningsordningar för skydds-, spår-,
rapport- och sjukvårdshundar.

Allmänna bestämmelser.

1. Proven äga rum med följande grupper i enlighet med för resp. grupp gällande provningsordning.
 - Grupp 1. Anlagsprov. (Obligatoriskt förprov.)
 - Grupp 2. Skyddshundsgrupp.
 - Grupp 3. Spårhundsgrupp.
 - Grupp 4. Rapporthundsgrupp.
 - Grupp 5. Sjukvårdsgrupp.
 Inom grupp 2 tävlas i följande klasser:
 - a. Nybörjarklass, b. Högre klass, c. Segrarklass.
 Inom grupperna 3—5 tävlas tills vidare i följande klasser:
 - a. Nybörjarklass, b. Öppen klass, c. Segrarklass.
 Hund äger icke rätt att på en och samma tävlingsdag deltaga i mer än en grupp och får under samma tävlan endast deltaga i en klass.
2. I tävling må ej deltaga:
 - a. Hund, som är blind, döv eller kastrerad.
 - b. Hund, vilken icke anses uppfylla de billigaste fordringar på rasrenhet och typ.
 - c. Tik, som löper.
 - d. Hund, som på grund av sjukdom eller skada icke kan utan fara för sin hälsa deltaga i provet.
3. I klass, som begränsas av vunna pris, poäng eller betyg, må ej hund tävla, om vilken fullständiga uppgifter i sådant avseende saknas.
4. Arrangerande organisation bestämmer maximiantalet deltagare i provet med hänsyn till årstid, klasser och andra omständigheter.
5. På tävlingsplatsen skola finnas tillgängliga Svenska Kennelklubbens stadgar, denna provningsordning, instruktio-

ner för domare och tävlingsledare och övriga handlingar, som kunna vara av betydelse.

6. Före varje tävlan skall lottdragning ske klassvis, varvid hundar lottas före tikar.
7. Vid samtliga moment skola hundarna, då ej annat framgår av vad nedan säges, framföras fritt vid sidan.
8. Nedan angivna kommandoord äro önskvärda. Avvikande kommandoord få användas, men skola före tävlingen anmälas till tävlingsledaren. Hjälp av ett eller annat slag får icke givas eller mottagas.
9. Anordnaren kallar till proven: Fullmäktig, tre prisdomare, varav en är domarnas ordförande, och tävlingsledare. Tävlingsledaren anskaffar övriga funktionärer och svarar för att tillbörlig materiel finnes. Efter varje provs slut sammanträda domarna till kollegium och fastställa ordningen mellan hundarna, varvid de ej äro absolut bundna av de uppnådda poängsiffrorna. Fullmäktigen äger rätt att närvara vid kollegiet och yttra sin mening men ej i beslutet deltaga. Tävlingsledaren och övriga funktionärer äro skyldiga att på begäran till domarna lämna upplysningar angående tekniska detaljer. Fullmäktigen, domarna och tävlingsledaren skola vara av Svenska Kennelklubben godkända prisdomare vid det slag av prov, varom fråga är.
10. I samtliga klasser bestämmas momentens ordningsföljd av tävlingsledaren, dock att närarbetet tages först. Anordningarna vid proven bestämmas av tävlingsledaren, som dock skall tillgodose domarnas och fullmäktigens särskilda önskemål.

Förare skall ställa sig till ovillkorlig efterrättelse de anvisningar, som av tävlingsledaren meddelas honom. Fögar sig förare icke i dessa bestämmelser, kan han av fullmäktigen uteslutas från provet.

Att under pågående prov aga hund är vid samma påföljd förbjudet. Så kallat stackelhalsband eller rosenkrans få icke vid prov användas.

11. Bedömningen sker enligt nedan angivna koefficienter. De särskilda prestationerna betygsätts med siffror, varvid 0 = icke godkänd, 5 = godkänd, 7 = med beröm godkänd, 9 = med utmärkt beröm godkänd och 10 = berömlig.
12. I det obligatoriska förprovet godkännas de hundar, som enligt samtliga domares uppfattning visat prov på spårdrift, förighet och apportdrift samt godkänts i

karaktärsprovet. Godkänt prov berättigar till tävlan i Nybörjarklass.

I Nybörjarklass fordras för godkännande minst 270 poäng, varav minst 25 poäng i skyddstjänst. För uppflyttning till Högre klass fordras minst 378 poäng, varav minst 70 poäng i skyddstjänst.

I Högre klass fordras för godkännande minst 360 poäng. För uppflyttning till Segrarklass fordras minst 504 poäng, varav minst 120 poäng i skyddstjänst.

I Segrarklass fordras för godkännande minst 395 poäng. För erhållande av championatcertifikat fordras minst 553 poäng, varav minst 165 poäng i skyddstjänst.

Om vattenarbete ej ingår i provet sänkas i alla klasser fordringarna för godkänd med 15 poäng och fordringarna för uppflyttning respektive för erhållande av championatcertifikat med 21 poäng.

Oberoende av att hund uppnått nu nämnda poängsumma äga domarna, om de därom äro ense, vid domar-kollegiet besluta, att hund skall underkännas respektive ej uppflyttas eller erhålla championatcertifikat. Sådant beslut må dock ej fattas, om ej synnerliga skäl därtill äro. Om hund, som erhållit uppflyttning till Högre klass eller Segrarklass, ej deltager i något prov under de närmast följande två kalenderåren, skall hunden vid kommande prov tävla i samma klass som vid föregående prov.

Angående grupperna 3—5 gälla i avseende å bedömningen tills vidare särskilda bestämmelser.

13. Om protest gäller vad i Svenska Kennelklubbens stadgar säges.
14. Om pris och utmärkelser gälla föreskrifterna i Svenska Kennelklubbens stadgar.

Hund, som uppnått betyget »Godkänd» i Nybörjarklass, erhåller beteckningen:

Sk.H. för Skyddshund

Sp.H. för Spårhund

Rp.H. för Rapporthund

Sj.H. för Sjukvårdshund

**Obligatoriskt förprov för utrönande av hundens anlag.
(Anlagsprövningsordning.)**

I. Prov på näsarbeta.

1. *Spårning.* Kommando »Spår. Apport». (Koeff. 4.)

Efter anvisning av ledaren utgår föraren såvitt möjligt i medvind utom hundens åsyn ett cirka 200 meter långt spår med en rät vinkel och nedlägger på spåret två föremål. Därefter går föraren i en vid båge tillbaka till ledaren. Hunden påsläppes och föres av föraren i en minst tio meter lång lina. Hunden skall självständigt arbeta på spåret och bör apportera eller påvisa föremålen. Provet får upprepas en gång på nytt spår. Detta moment avser endast ett bedömande av hundens spårinne.

Anvisning. Efter ungefär 50 meter från spårets början nedlägges ett föremål, efter ungefär 100 meter göres vinkeln och vid spårets slut nedlägges det andra föremålet. Föremålen skola vara cirka 12 cm. långa och tillhöra spårläggaren. Lämpliga föremål äro portmonnä, handske, plånbok o. dyl. Metallföremål få ej användas.

II. Lydnadsprov.

2. *Linförighet.* Kommando »Fot». (Koeff. 2.)

Hunden, som föres i fritt hängande lina, skall villigt följa föraren, gående vid dennes vänstra sida med bogen i jämnhöjd med förarens knä. Linförigheten skall prövas i olika gångarter och i samband med vändningar. Då föraren gör halt, skall hunden utan kommando genast stanna, stående eller sittande vid förarens vänstra sida. Endast vid förändringar av gångart får kommandoordet upprepas.

3. *Fritt följ vid sidan.* Kommando »Fot». (Koeff. 3.)

Hunden föres ej i lina. Provet utföres för övrigt lika med föregående.

4. *Platsläggande.* Kommando »Plats» eller handteeken. (Koeff. 1.)

På kommando eller handteeken skall hunden antingen han står, sitter eller är i rörelse snabbt lägga sig.

5. *Inkallande.* Kommando »Hit». (Koeff. 2.)

Omedelbart efter föregående moment avlägsnar sig föraren minst tio meter från den liggande hunden och inkallar hunden.

6. *Platsliggande.* Kommando »Plats, stanna kvar». (Koeff. 2.)

Föraren avlägsnar sig cirka trettio meter och är synlig för hunden. Hunden bör kvarligga tre minuter härefter och skall vid tidens utgång avhämtas. Hundarna skola prövas var för sig.

7. *Apportering.* Kommando »Apport». (Koeff. 3.)

Hunden skall befinna sig vid förarens vänstra sida. Sedan ett föremål av föraren kastats minst fem meter, skall hunden på kommando hämta föremålet, återvända till föraren och på kommandoordet »Loss» avlämna det. Hunden bör ej tugga på föremålet. Ju hastigare gångart och kortare väg hunden använder desto bättre.

Föremålet väljes fritt av föraren.

8. *Hopp över hinder.* (Hindrets höjd 0,75 meter). Kommando »Hopp». (Koeff. 2.)

Hunden vid förarens vänstra sida skall på förarens kommando hoppa över ett av ledaren valt hinder.

III. Karaktärsprov.

9. *Karaktärsprov*

a. *medelst avlossande av skott.* Skottet skjutes av ledaren.
b. *genom överraskande moment.*

Hunden skall under både a och b vara kopplad i en cirka tio meter lång lina och försedd med munkorg och får ej visa skotträdsla, bitskhet eller göra flyktförsök.

Anm.: Koefficienterna användas endast då provet är kombinerat med tävling.

Skyddshundsgrupp.

Nybörjarklass.

I. Prov på näsarbete.

1. *Spårning.* Kommando »Spår, Apport». Koeff. 8.
Efter anvisning av ledaren utgår föraren utom hundens åsyn ett cirka 300 meter långt spår med två räta, i olika riktningar gående vinklar och nedlägger på spåret två föremål. Därefter går föraren i en vid båge tillbaka till ledaren. Hunden påsläppes, då spåret är ungefär tjugo minuter gammalt, och föres av föraren i en minst tio meter lång lina. Hunden skall självständigt arbeta på spåret och bör apportera eller påvisa föremålen.
Anvisning. Vinklarna böra läggas efter ungefär en respektive två tredjedelar av spårets längd. Det första föremålet nedlägges före första vinkeln och det andra vid spårets slut. Föraren skall ej stanna längre vid föremålen än som behövs för dessas nedläggande. Föremålen skola vara cirka 12 cm. långa, tillhöra spårläggaren och ej alltför mycket genom form eller färg avbryta mot omgivningen. Linan får ej användas för hundens dirigerings.

II. Lydnadsprov.

2. *Linförighet.* Koeff. 2.
Utföres såsom i Anlagsprovordningen.
3. *Fritt följ vid sidan.* Koeff. 3.
Utföres såsom enligt Anlagsprovordningen. Hunden skall dock föras genom en grupp på tre å fem personer.
4. *Platsläggande.* Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprovordningen.
5. *Inkallande.* Kommando »Hit». Koeff. 2.
Omedelbart efter föregående moment avlägsnar sig föraren minst tjugo meter från den liggande hunden och inkallar honom.
6. *Sättande.* Kommando »Sitt». Koeff. 1.
På tecken eller kommando skall hunden från stående ställning sätta sig framför eller bredvid föraren.

7. *Framötsändande.* Kommando »Framåt». Koeff. 2.
På kommando eller tecken av föraren skall hunden bege sig i anvisad riktning. Föraren fortsätter marschen framåt. Hunden, som hela tiden springer framför föraren, inkallas av denne efter anvisning av ledaren. Hunden skall återvända i snabb gångart.
 8. *Apportering.* Kommando »Apport». Koeff. 4.
Hunden skall befinna sig vid förarens vänstra sida. Sedan ett föremål av föraren kastats minst tio meter, skall hunden på kommando hämta föremålet, återvända till föraren och sittande framför föraren på kommando »Loss» avlämna föremålet.
Föremålet väljes fritt av föraren.
 9. *Apportering och hopp över häck.* (Häckens höjd 1,00 meter.) Kommando »Hopp, apport». Koeff. 2.
Hunden vid förarens vänstra sida skall på kommando hoppa fritt över hindret, hämta föremålet och omedelbart hoppa tillbaka samt utan inverkan av föraren sätta sig framför honom.
Föremålet väljes fritt av föraren.
 10. *Platsliggande.* Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.
Förarna lägga hundarna med cirka fem meters mellanrum bredvid varandra, avlägsna sig gående ungefär femtio meter och förbliva synliga för hundarna. Hundarna skola kvarligga fem minuter.
- III. Prov på lokalsinne och karaktär.*
11. *Skottoberördhet.* Koeff. 4.
I anslutning till moment 10, Platsliggande, avskjutas cirka femtio meter från de alltjämt liggande hundarna tre skott kort efter varandra, varvid hundarna utan att giva ljud ifrån sig skola kvarstanna på sina platser.
Därefter avhämtas hundarna.
 12. *Budföring.* Kommando »Marsch». Koeff. 2.
Rapportföring 100 meter mellan förare och hjälpförare, vilka båda på hela rapportsträckan äro för hunden synliga.
Rapportpatrullen ställer upp tätt bredvid varandra med den kopplade hunden mellan sig och med front mot rapportsträckan. Föraren går med hunden kopplad 100 meter i anvisad riktning. Vid rapportsträckans slut vänder han sig mot hjälpföraren och förser hunden med rapportföremål. Därefter skiekas hunden okopplad på kommando tillbaka till hjälpföraren. Denne sänder efter

anvisning av ledaren hunden till föraren. Hunden skall utföra rapportföringen i trav eller galopp och får ej uppehålla sig under vägen. Momentet utföres under skottlossning såsom i punkt 13 sägs.

Hjälpföraren väljes av domarnas ordförande.

13. *Uppträdande vid skottlossning under budföringen.* Koeff. 3.

Under rapportföringen från föraren till hjälpföraren och från den senare till den förre skjutas av en person, som står omkring tjugo meter vid sidan av rapportsträckans mitt, två skott kort efter varandra, så snart hunden kommit i jämnhöjd med personen. Hunden skall obekymrad om skotten fortsätta rapportföringen.

IV. Skyddstjänst.

Figuranten är i vanliga kläder. Ingen skottlossning. Hunden skall vara okopplad och försedd med bitsäker munkorg.

14. *Angrepp av figuranten på föraren.* Koeff. 5.
(Striden i förarens närhet.)

Föraren går med hunden fritt vid sidan och angripes plötsligt framifrån av en ur ett gömställe framträdande käppförsedd person. Hunden får ej träffas av slag från käppen. Hunden skall omedelbart söka avvisa angreppet. Föraren äger rätt att härvid uppmuntra hunden. Då figuranten efter ledarens anvisning står stilla, skall hunden helst av sig själv upphöra att angripa.

15. *Nedläggande av hunden fem meter från figuranten.* Kommando »Ligg, pass på». Koeff. 1.

Föraren avlägsnar sig cirka tjugo meter från den nedlagda hunden och stannar sedan med front mot hunden. Figuranten är avväpnad och står orörlig. Hunden skall lugnt kvarligga.

16. *Flykt av figuranten utan angrepp på hunden.* Koeff. 3.
(Flykten i riktning från föraren.)

Sedan föraren avlägsnat sig tjugo meter från figurant och hund, flyr figuranten efter tecken från ledaren. Hunden skall utan påverkan av föraren försöka kvarhålla figuranten.

17. *Figuranten står stilla.* Koeff. 2.

Så snart figuranten står still, skall hunden upphöra att angripa. Om hunden skäller, räknas det ej som fel.

18. *Återkallande av hunden från den stillastående figuranten.* Kommando »Hit». Koeff. 3.

Efter anvisning av ledaren återkallas hunden från den stillastående figuranten.

V. Vattenarbete.

Detta prov är fakultativt och utföres endast om naturförhållanden och väderleken tillåta. Domarna avgöra, om momentet skall ingå i provet.

19. *Vattenarbete.* Kommando »Apport». Koeff. 3.

Apportering av flytande ungefär 40 cm. långt föremål ur så djupt vatten, att hunden vid momentets utförande måste simma.

Högre klass.

I. Prov på näsarbete.

1. *Spårning.* Kommando »Spår, Apport». Koeff. 8.

Spårning med frisläpande lina på ett 400 meter långt, ungefär 30 minuter gammalt icke förarspår. Spåret går i två räta vinklar och tre spårläggaren tillhöriga föremål äro utlagda. Föraren och domarna gå cirka 30 meter bakom den helst i skritt arbetande hunden.

Anvisning. Vinklarna böra läggas efter ungefär en respektive två tredjedelar av spårets längd. Det första föremålet nedlägges före första vinkeln, det andra mellan vinklarna och det tredje vid spårets slut. För övrigt gälla anvisningarna i föregående klass.

2. *Uppletande av föremål.* Kommando »Leta, Apport». Koeff. 4.

På ett område av ungefär 50 gånger 50 meter skola tre föremål (handske, portmonnä el. dyl. dock ej apportbok eller metallföremål) vara utkastade. Hunden skall apportera och avlämna föremålen. Föraren får dirigera hunden medelst tillrop och armrörelser från den sida av området, som han själv utväljer. Går hunden utanför området, äger föraren dirigera hunden tillbaka in på detsamma. Hunden skall finna föremålen inom en tidrymd av fem minuter, domarna dock obetaget att vid av hunden visad oförmåga i förtid avbryta provet.

Med området skall så förfaras, att svårigheterna ur vitt-ringssynpunkt i största möjliga mån bli desamma för samtliga deltagare i provet (vallning).

II. Lydnadsprov.

3. *Linförighet*. Koeff. 2.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
4. *Fritt följ vid sidan*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
5. *Platsläggande*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
6. *Inkallande*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
7. *Sättande*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
8. *Stående*. Kommando »Stå». Koeff. 2.
Medan hunden följer fritt vid sidan, skall han på kommando eller tecken stanna i stående ställning. Föraren fortsätter cirka tio meter, gör helt om halt och inkallar hunden efter en kort stund.
9. *Framåtsändande*. Kommando »Framåt». Koeff. 2.
Den fritt vid sidan gående hunden skall på kommando eller tecken i snabb gångart bege sig i anvisad riktning. Föraren fortsätter marschen i samma riktning. På hundens och förarens väg befinna sig minst fyra personer, vilka stå lugnt och med tre till fem meters mellanrum. Hunden får icke verka fientlig eller skygg gentemot personerna. Hund och förare fortsätta cirka trettio meter sedan gruppen passerats, varefter föraren stannar och inkallar hunden. Smärre avvikelser av hunden till höger eller vänster vid själva framåtsändandet från föraren räknas ej som fel.
10. *Skall på kommando*. Kommando »Skall». Koeff. 1.
Hunden skall på kommando avgiva skall.
11. *Apportering och hopp över häck*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.
12. *Apportering och hopp över plank*. (Plankets höjd 1,50 meter.)
Kommando »Hopp, apport». Koeff. 2.
Föraren kastar föremålet över planket. På kommando skall hunden hoppa över planket, hämta föremålet och omedelbart hoppa tillbaka, sätta sig framför föraren och på kommando avlämna föremålet.
13. *Apportering av ett fyra kg. tungt föremål*. Kommando »Apport». Koeff. 2.
Lämpliga föremål, som ej få vara av uteslutande metall,

äro paket och apportbockar. Föremålet utlägges av föraren; för övrigt utföres momentet såsom i Nybörjarklass beträffande apportering.

Föremålet väljes fritt av föraren.

14. *Vägran att taga föda*. Koeff. 1.
Hunden bindes å anvisad plats, varest föda ligger på förhand utlagd. Den utströdda maten skall bestå av rätt och kokt eller stekt kött. Den måste ligga inom bekvämt räckhåll för hunden. Föraren avlägsnar sig tre minuter ur hundens åsyn. Intet kommando får givas.
15. *Platsliggande i grupp*. Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.
Förarna lägga hundarna med cirka fem meters mellanrum bredvid varandra, avlägsna sig gående ungefär sju-tiofem meter och förbliva synliga för hundarna. Dessa skola kvarligga i tio minuter.

III. Prov på lokalsinne och karaktär.

16. *Skottoberördhet*. Koeff. 4.
I anslutning till moment 15, Platsliggande i grupp, avlossas cirka trettio meter från de alltjämt liggande hundarna tre skott. För övrigt utföres provet såsom i Nybörjarklass.
17. *Budföring*. Kommando »March». Koeff. 2.
Rapportföring 200 meter mellan förare och hjälpförare, vilka båda på hela rapportsträckan äro för hunden synliga. Utföres för övrigt såsom i Nybörjarklass.
18. *Uppträdande vid skottlossning under budföringen*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass.

IV. Skyddstjänst.

4. *Figuranten i skyddsdräkt*.
19. *Nedläggande*. Kommando »Ligg». Koeff. 1.
Hunden nedlägges på fem meters avstånd från figuranten. Föraren avlägsnar sig femtio meter från den stillastående figuranten och står under det följande provet kvar på sin plats utan att på något sätt inverka på hunden.
20. *Angrepp med käpp och under kaströrelser mot hunden*. Koeff. 4.
Figuranten griper en på marken liggande käpp och rusar med ansiktet hela tiden vänt mot hunden på denne, varvid han kraftigt slår efter den med ett spö och gör

kaströrelser. Hunden skall under detta angrepp undvika slagen och icke själv gå till anfall eller bita efter käppen. Han skall dock icke låta jaga bort sig av figuranten utan förhålla sig så, att figuranten är tvungen att röra sig i en cirkel.

21. *Upphörandet av angreppet och figurantens stillastående.* Koeff. 2.

Efter anvisning av ledaren skall figuranten stanna och förhålla sig lugn, varvid hunden utan att bita får giva ståndskall för figuranten.

Föraren går nu snabbt till hunden, fattar honom i halsbandet och talar hotande till figuranten.

22. *Flykt av figuranten med slagfasthet (Modprov).* Kommando »Revir». Koeff. 5.

På tecken av ledaren flyr figuranten snabbt i riktning från hunden, som nu uppmuntras och hetsas av föraren. På tecken sändes hunden efter figuranten. Då hunden nått nästan fram till den flyende, vänder sig denne på tecken *blixtsnabbt* och angriper hunden med käppen. Hunden skall här angripa och ställa figuranten.

23. *Släppande.* Kommando »Loss». Koeff. 2.

Då figuranten efter anvisning är stilla, skall hunden släppa figuranten. Föraren äger rätt att kommendera.

24. *Inkallande av hunden från stillastående figurant.* Kommando »Hit». Koeff. 2.

Efter anvisning av ledaren inkallas hunden.

- B. *Figuranten i vanliga kläder. (Dubbelretning).*

Figuranten i skyddsdräkt går nu åter till föraren, som försett hunden med munkorg. Under de följande momenten förhåller sig figuranten alldeles lugn och står i utgångsläget mitt emot föraren.

25. *Angrepp av figuranten på föraren.* Kommando »Revir». Koeff. 5.

En käppförsedd figurant i vanliga kläder angriper under höga rop föraren bakifrån, vilket anfall hunden skall söka avvisa.

26. *Transport av figuranten.* Kommando »Transport» eller »Fot». Koeff. 3.

Föraren låter figuranten gå framför sig och följer honom med hunden fritt vid sidan på tre meters avstånd. Hunden får ej angripa figuranten och bör ej heller skälla.

Efter ungefär trettio meter ger ledaren tecken till halt. Föraren kopplar upp hunden och återvänder till domaren.

V. Vattenarbete.

Om vattenarbete gälla samma regler som i Nybörjar-klass.

27. *Vattenarbete.* Koeff. 3.

Utföres såsom i Nybörjarklass men med större föremål.

Segrarklass.

I. Prov på näsarbete.

1. *Spårning.* Kommando »Spår, apport». Koeff. 8.

Spårning på ett cirka 800 meter långt, omkring fyrtio minuter gammalt icke förarspår. Spåret går i fyra räta vinklar, och fyra spårläggaren tillhöriga föremål äro utlagda. Hunden skall arbeta fritt eller i frisläpande lina. Föraren och domaren gå cirka trettio meter bakom den helst i skritt arbetande hunden.

Anvisning. Vinklarna skola läggas efter ungefär 200 m., 300 m., 500 m. och 600 m. Det första föremålet nedlägges före första vinkeln, det andra föremålet efter andra vinkeln, det tredje efter tredje vinkeln och det fjärde vid spårets slut.

2. *Uppletande av föremål.* Koeff. 4.

Utföres såsom i Högre klass.

3. *Uppletande av föremål på ett fyra gånger fyra meter stort område.* Kommando »Leta, apport». Koeff. 2.

På ett område ungefär fyra gånger fyra meter skola två smärre föremål (liten blyertspenna, dörrnyckel, 5-öresmynt eller dylikt) vara utkastade. Hunden skall apportera och avlämna föremålen. Föraren får gå runt området och med kommando och armrörelser dirigera hunden. Går hunden utanför området äger föraren dirigera honom in på detsamma. Hunden skall finna föremålen inom en tidrymd av tre minuter, domarna dock obetaget att vid av hunden visad oförmåga i förtid avbryta provet.

Varje hund skall arbeta på ett nytt, ovalat område.

II. Lydnadsprov.

4. *Linförighet*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
5. *Fritt följ vid sidan*. Koeff. 2.
Utföres såsom i Nybörjarklass. Hunden skall dock prövas vid förflyttningar från halt två å tre steg i olika riktningar.
6. *Platsläggande*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Anlagsprövningsordningen.
7. *Inkallande*. Kommando »Hit». Koeff. 1.
Omedelbart efter föregående moment avlägsnar sig föraren springande minst tjugo meter från den liggande hunden och inkallar honom.
8. *Stående*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Högre klass.
9. *Framåtsändande*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Högre klass.
10. *Skall på kommando*. Kommando »Skall». Koeff. 2.
Hunden skall sittande vid förarens vänstra sida på kommando avgiva skall.
11. *Fritt hopp över häck*. (Häckens höjd 1 meter och bredd 0,50 meter). Kommando »Hopp, Stanna kvar, Hopp». Koeff. 3.
Hunden vid förarens vänstra sida skall på kommando hoppa fritt över häcken. På kommando eller tecken skall hunden stanna på andra sidan, till dess föraren kommanderar återhopp.
12. *Apportering*. Kommando »Apport». Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass utom att en av tävlingsledarna utlämnad apportbock begagnas. Dessutom skall apportering utföras med anvisat metallföremål.
13. *Apportering av ett fyra kg. tungt föremål*. Koeff. 2.
Utföres såsom i Högre klass.
14. *Apportering och hopp över plank*. (Plankets höjd 1,50 meter.) Koeff. 2.
Utföres såsom i Högre klass.
15. *Vägran att taga föda*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Högre klass, utom att föraren är ur hundens åsyn i fem minuter.

16. *Platsliggande i grupp*. Kommando »Plats, stanna kvar». Koeff. 3.

Förarna lägga hundarna med cirka fem meters mellanrum bredvid varandra och avlägsna sig gående ur hundens åsyn. Hundarna skola kvarligga i tio minuter.

III. Karaktärsprov.

17. *Skottoberördhet*. Koeff. 4.
I anslutning till moment 16, Platsliggande i grupp, avlossas cirka tjugo meter från de alltjämt liggande hundarna tre skott. För övrigt utföres provet som i Nybörjarklass.

IV. Skyddstjänst.

- A. *Figuranten i vanliga kläder*.
Hunden skall vara okopplad och försedd med bitsäker munkorg.
18. *Avsökande av ett område efter gömd figurant*. Kommando »Sök» Koeff. 3.
På kommando och armtecken, vilka kunna upprepas, skall hunden i snabb gångart i zig-zag genomsöka det framförliggande området utan att därvid taga upp spår. Hunden får ej klibba vid föraren.
19. *Ståndskall på den tyste och orörlige figuranten*. Koeff. 3.
Finner hunden den i ett om möjligt naturligt gömställe dolde figuranten, skall han utan påverkan från förare eller figurant giva ståndskall, till dess den tillstädeskomna föraren kommanderar hunden att upphöra.
Hunden får ej bita och bör ej hoppa upp på figuranten.
20. *Transport av figuranten*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Högre klass.
- B. *Figuranten i skyddsdräkt*.
21. *Nedläggande*. Koeff. 1.
Utföres såsom i Högre klass.
22. *Angrepp med käpp och under kaströrelser mot hunden*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Högre klass.
23. *Upphörande av angreppet och figurantens stillastående*. Koeff. 2. Utföres såsom i Högre klass.
24. *Flykt av figuranten med slagfasthet*. (Modprov) Koeff. 6.
Utföres såsom i Högre klass.

25. *Släppande*. Koeff. 2.
Utföres såsom i Högre klass.
26. *Inkallande av hunden från stillastående figurant*. Koeff. 2.
Utföres såsom i Högre klass.

C. *Figuranten i vanliga kläder*. (Dubbelretning.)

Figuranten i skyddsdräkt går nu åter till föraren, som försett hunden med munkorg. Under det följande momentet förhåller sig figuranten alldeles lugn och står i utgångsläget mitt emot föraren.

27. *Angrepp av figuranten på föraren*. Koeff. 4.
Utföres såsom i Högre klass.
Figuranten i vanliga kläder avlägsnar sig och föraren avtager åter munkorgen.

D. *Figuranten i skyddsdräkt*.

28. *Flykt av figuranten med skottlossning*. Kommando »Revir». Koeff. 4.

På tecken av ledaren flyr figuranten, som försetts med revolver, snabbt i riktning från hunden. På tecken sändes hunden efter figuranten. Då hunden nått nästan fram till den flyende vänder sig denne på tecken blixtnabbt och angriper hunden samtidigt som han i luften avskjuter några skott. Hunden skall angripa figuranten och bör bibehålla sitt bett, tills figuranten av föraren avvärjats.

V. *Vattenarbete*.

Om vattenarbete gälla samma regler som i Nybörjarklass.

29. *Vattenarbete*. Koeff. 3.
Utföres såsom i Nybörjarklass men med större föremål.